

JUSTITIËLE JEUGD INRICHTING IN CURAÇÃO

Inspectieonderzoek van de Raad voor de rechtshandhaving naar de Justitiële Jeugd Inrichting in Curaçao.

oktober 2014

Colofon

Uitgever: Raad voor de rechtshandhaving
Jaar: 2014
Maand: Oktober
Plaats: Willemstad, Curaçao
Vindplaats Internet: www.raadrechtshandhaving.com

Colofon	2
Lijst van afkortingen	6
Voorwoord	8
Samenvatting, conclusies en aanbevelingen	9
1. Inleiding	15
1.1 Aanleiding	15
1.2 De Onderzoeksvraag	17
1.3 Doelstelling inspectie en toetsingskader	18
1.4 Onderzoeksaanpak en - methode	18
1.5 Leeswijzer	19
2 Het wettelijk kader van de Justitiële Jeugdinstelling Curaçao	20
3 Bevindingen van het onderzoek	27
3.1 Inleiding	27
3.2 Organisatie en taken van de Justitiële Jeugdinstelling Curaçao	27
3.2.1 Organisatie	27
3.2.2 Taken	30
3.3 Doelstelling en activiteiten van de Justitiële Jeugdinstelling Curaçao	31
3.3.1 Doelstelling	31
3.3.2 Toekomstige activiteiten volgens het masterplan	31
3.3.2.a Toekomstige activiteiten in de gesloten afdeling	32
3.3.2.b Toekomstige activiteiten in de halfopen afdeling	34
3.3.3 Activiteiten gedurende de onderzoeksperiode	34
3.3.3.a uitgevoerde activiteiten in de periode 2012 en 2013	34
3.3.3.b geplande activiteiten in de periode 2014	36
3.3.4 Uitgevoerde activiteiten in 2014	39
3.3.4.a Algemeen	39

3.3.4.b Activiteiten in de gesloten afdeling	39
3.3.4.c Activiteiten in de halfopen afdeling	40
3.4 overleg- en evaluatiemomenten	46
3.5 Infrastructuur en voorzieningen	47
3.6 Registratie en dossiervorming	49
4 Analyse	51
4.1 het wettelijk kader	51
4.2 Organisatie en taken	52
4.3 Doelstelling en activiteiten	53
4.3.1 Doelstelling	53
4.3.2 Activiteiten	53
4.4 overleg- en evaluatiemomenten	55
4.5 Infrastructuur en voorzieningen	56
4.6 Registratie en dossiervorming	57
4.7 Het beleid van de overheid en de aanbevelingen van het rapport Camelia-Römer	57
5. Conclusies en aanbevelingen	60
5.1 het wettelijk kader	60
5.2 Organisatie en taken	60
5.3 Doelstelling en activiteiten	61
5.3.1 Doelstelling	61
5.3.2 Activiteiten	61
5.4 overleg- en evaluatiemomenten	62
5.5 Infrastructuur en voorzieningen	63
5.6 Registratie en dossiervorming	63
5.7 Het beleid van de overheid en de aanbevelingen van het rapport Camelia-Römer	63
5.8 Aanbevelingen aan de Minister	65
Bijlage I: Internationaal verdrag inzake de rechten van het kind	66
Bijlage II: Lijst van geïnterviewden	88

Lijst van afkortingen

AGO:	Arbeid Gerichts Onderwijs
BW:	Burgerlijk Wetboek
FMA:	Fundashon Maneho di Adikshon
GGI:	Guided Group Interaction of Geleide Groeps Interactie
GOG:	Gouvernements Opvoedings Gesticht
GVI:	Gezinsvoogdij instelling
HvJ:	Hof van Justitie
ITB:	Intensieve Trajectbegeleiding
IVRK	Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind
JJIC:	Justitiële Jeugdinrichting Curaçao
KPC:	Korps Politie Curaçao
LB:	Landsbesluit
LV:	Landsverordening
LVB:	Licht Verstandelijke Beperking
OM:	Openbaar Ministerie
OTS:	Ondertoezichtstelling van kinderen
OvJ:	Officier van Justitie
PIJ:	Plaatsing in een Inrichting voor Jeugdigen
Raad:	Raad voor de rechtshandhaving
RKCS:	Stichting Rooms Katholiek Centraal Schoolbestuur
TBR:	Ter Beschikking stellen aan de Regering

VSBO: Voorbereidend Secundair Onderwijs
WvSr: Wetboek van Strafrecht van Curaçao
WvSv: Wetboek van Strafvordering van Curaçao

Voorwoord

In zijn 'Jaarplan 2014' heeft de Raad voor de rechtshandhaving vastgelegd welke onderzoeken in 2014 worden uitgevoerd. Eén van deze onderwerpen is het onderzoek naar het functioneren van de Justitiële Jeugd Inrichting (voormalig GOG) te Curaçao. De Justitiële Jeugdinrichting Curaçao (JJIC) is het instituut waar uitvoering wordt gegeven aan rechterlijke maatregelen ten aanzien van minderjarigen. Gezien het grote belang van de preventie en bestrijding van jeugdcriminaliteit is het wenselijk om inzicht te verkrijgen in de organisatie van de JJIC en de wijze waarop de taken worden uitgevoerd teneinde de (voorgenomen) doelstellingen te realiseren. De organisatie van de JJIC en de wijze waarop de taken worden uitgevoerd is dan ook het onderwerp van dit inspectierapport van de Raad voor de rechtshandhaving (hierna ook: de Raad).

De inspectie vond plaats in Curaçao en bevat de uitkomsten van het onderzoek naar het functioneren van de Justitiële Jeugd Inrichting in Curaçao.

De betrokken organisaties en personen hebben op constructieve wijze hun bijdrage geleverd aan het onderzoek. De Raad is de personen die zijn benaderd zeer erkentelijk voor hun medewerking.

De Raad spreekt de hoop en de verwachting uit dat deze inspectie zal bijdragen aan de verbetering van de begeleiding van de jongeren.

DE RAAD VOOR DE RECHTSHANDHAVING

Mr. G.H.E. Camelia, voorzitter

Mr. F.E. Richards en

Mr. TH.P.L. Bot

Samenvatting, conclusies en aanbevelingen

Dit inspectierapport betreft de wijze waarop invulling wordt gegeven aan de organisatie van de JJIC op Curaçao en de wijze waarop de taken worden uitgevoerd.

Kinderen hebben recht op een gezonde en evenwichtige groei en ontwikkeling. Dit recht is opgenomen in het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind (IVRK, 1990) dat vanaf 1998 voor de Nederlandse Antillen¹ en nu ook voor Curaçao² geldt. Ouders hebben de verantwoordelijkheid om dit recht voor hun kinderen te verwezenlijken.

Op Curaçao wordt de samenleving steeds vaker geconfronteerd met jongeren die zich schuldig maken aan deviant gedrag en daardoor in aanraking komen met justitie. Door verschillende omstandigheden, oorzaken en redenen kunnen jeugdigen op het criminele pad belanden waardoor de overheid op een gegeven moment moet ingrijpen. Tevens kan het voorkomen dat door maatschappelijke en / of sociale omstandigheden jeugdigen in hun zedelijke of geestelijke belangen of in hun gezondheid ernstig worden bedreigd. De overheid heeft in bovengenoemde gevallen de plicht om passende- en zo nodig dwingende maatregelen te treffen.

In dit inspectierapport wordt het begrip “jeugdigen” of “jongeren” gehanteerd. Hieronder wordt verstaan minderjarigen in de leeftijd van nul tot achttien jaar. Vanwege het feit dat het wetboek van strafrecht bepaalt dat jeugdigen beneden de 12 jaar niet kunnen worden gestraft hanteren de instanties die door de Raad zijn geïnterviewd in verband met dit onderzoek als doelgroep jeugdigen tussen de 12 en 18 jaar. De Raad verstaat in dit onderzoek onder jeugdigen of jongeren: minderjarigen tussen de 12 en 18 jaar.

Volgens artikel 40 van het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind zijn Staten ertoe verplicht om het kind te stimuleren tot een opbouwende rol in de samenleving na het begaan van een strafbaar feit. Het opnemen, trainen, behandelen en begeleiden van jongeren in een justitieel centrum voor minderjarigen is een middel hiertoe en dient daarom op verantwoorde wijze te worden uitgevoerd.

¹ Tractatenblad van het Koninkrijk der Nederlanden. Sectie G. INWERKINGTREDING. Het Verdrag is ingevolge artikel 49, tweede lid, op 16 januari 1998 in werking getreden voor het Koninkrijk der Nederlanden (voor de Nederlandse Antillen).

² Sinds 10 oktober 2010 in verband met de nieuwe staatkundig structuur van het Koninkrijk.

Gezien het grote belang van de preventie en bestrijding van jeugdcriminaliteit is het wenselijk om inzicht te verkrijgen in de organisatie van de JJIC en de wijze waarop de taken worden uitgevoerd teneinde de (voorgenomen) doelstellingen te realiseren. De Raad onderzoekt in deze inspectie in hoeverre en op welke wijze invulling wordt gegeven aan de organisatie, taken en doelstellingen van de JJIC op Curaçao. Ter beantwoording van deze onderzoeksvraag zijn de volgende deelvragen geformuleerd:

1. – hoe is de Justitiële Jeugdinstelling opgezet en georganiseerd?
2. – wat zijn de taken van de Justitiële Jeugdinstelling?
3. – wat zijn de doelstellingen van de Justitiële Jeugdinstelling?
4. – welke activiteiten zijn aan de hand van de taken door de Justitiële Jeugdinstelling ontwikkeld en uitgevoerd?
5. – Is/wordt met het uitvoeren van de activiteiten de doelstellingen gerealiseerd?

Voor wat betreft het wettelijk kader voor de werkzaamheden van de JJIC concludeert de Raad dat dit al grotendeels aanwezig is. De diverse internationale verdragen en de nationale wetgeving, waaronder de wijzigingen van het nieuwe Wetboek van Strafrecht vormen een solide basis. De overheid was tevens bezig om diverse ontbrekende regeling betreffende de taken en verplichtingen verbonden aan de instelling en uitvoering van werkzaamheden van de Justitiële Jeugdinstelling af te ronden. De Raad concludeert dat de overheid de benodigde inspanningen heeft verricht om het wettelijk kader voor het functioneren van de JJIC zo volledig mogelijk te maken.

De organisatiestructuur van de JJIC was ten tijde van het onderzoek conform de oude organisatie van de GOG. Daarnaast was er een masterplan JJIC dat wel door de Minister van justitie was goedgekeurd, maar nog niet door de Raad van Ministers. Met het vaststellen van het masterplan kan de JJIC gericht invulling geven aan de organisatie en de daarbij behorende gekwalificeerde staf en personeel werven. De werkzaamheden van de medewerkers van de JJIC werden tevens bemoeilijkt door het ontbreken van structurele bijscholing- en opleidingsmogelijkheden. De Raad concludeert dat ondanks de genoemde beperkingen de JJIC als bevoegde en aangewezen instantie conform de wet uitvoering gaf aan de rechterlijke maatregelen van OTS, PIJ en Jeugddetentie ten aanzien van minderjarigen.

De doelstelling van de JJIC is verankerd in zowel de NBO nota 2009 als in het regeerprogramma Curaçao 2013 – 2016. Noch het masterplan JJIC noch het jaarplan 2014 JJIC meldt wat de doelstellingen van de organisatie zijn. De doelstelling is echter uitsluitend geformuleerd op de

behandeling van jeugdige gedetineerden oftewel de jongeren waaraan jeugddetentie of een PIJ-maatregel wordt opgelegd. Er wordt geen rekening gehouden met jongeren die onder de civielrechtelijke maatregel van ondertoezichtstelling (OTS) vallen. Immers deze jongeren vallen niet onder de gebruikte term “jeugdige gedetineerden”.

De Raad heeft bevonden dat de activiteiten volgens het masterplan JJIC 2014 nog niet geïmplementeerd werden, aangezien die activiteiten pas zouden geschieden na voltooiing van de nog te bouwen gesloten- en halfopen afdeling. De in het jaarplan JJIC 2014 uitgewerkte doelstellingen en de daarbij geformuleerde concrete activiteiten werden uitgevoerd, maar niet op het vereiste professioneel niveau, vanwege tekort aan voldoende opgeleid personeel en tekort aan infrastructuur en middelen.

De nieuwe gesloten afdeling beschikte over een beperkte opvangcapaciteit en was niet ingericht om de jongeren een volledige interne behandeling te laten ondergaan. Daardoor kon aan de jongeren geen volwaardig pakket van interventies worden aangeboden. Aan de jongeren in de halfopen afdeling kon vanwege de verouderde infrastructuur van het complex en het tekort aan personeel een beperkt aanbod van de interventies worden aangeboden. De Raad komt tot de conclusie dat de geconstateerde tekortkomingen met betrekking tot activiteiten, behandelingen en interventies een ernstige bedreiging vormen voor de continuïteit van de activiteiten van de JJIC en de daaraan verbonden nazorg.

Voor wat betreft de scholing concludeert de Raad dat de JJIC, ondanks de beperkte mogelijkheden, in samenwerking met de DOS en het Rooms-Katholieke schoolbestuur conform planning onderwijs aan de jongeren bood. De Raad acht het van essentieel belang dat mede in het kader van de internationale rechten van het kind op korte termijn de nodige aandacht wordt besteed aan de mogelijkheden voor voorbereidend onderwijs voor de jongeren opgenomen in de gesloten afdeling.

De wekelijkse teammeetings en maandelijkse pupillenbesprekingen (interne evaluatie) worden inhoudelijk zorgvuldig voorbereid en vakkundig behandeld. Alle facetten van de ontwikkeling van de jongeren worden besproken, waarbij concrete afspraken worden gemaakt en gemonitord. De Raad spreekt zijn waardering uit voor de grote mate van betrokkenheid en inzet van de JJIC hulpverleners. De Raad komt tot de conclusie dat het zowel wenselijk als in het belang van de jongeren is dat invulling wordt gegeven aan de door de JJIC voorgestelde maandelijkse overlegstructuur tussen de JJIC en het GVI. De Raad komt tot de conclusie dat door de JJIC conform planning invulling wordt gegeven aan het beschreven traject van advisering ten behoeve de kindersittingen en het traject van evaluatie-overleg met de jeugdofficier.

Het oude gebouwencomplex verkeerde ten tijde van het onderzoek in slechte fysieke staat en

was toe aan een grondige opknappbeurt. Ten tijde van het onderzoek was de JJIC bezig met de bouwwerkzaamheden zoals beschreven in het masterplan JJIC. Het was evident dat vooral de gesloten afdeling daarbij alle aandacht kreeg, waarbij de verbouwing en inrichting van de bestaande paviljoenen en de overige gebouwen voor de halfopen afdeling niet veel aandacht kregen. De Raad is van mening dat de fysieke inrichting van de JJIC als een geheel dient te worden gezien, waarbij de gesloten afdeling en de halfopen afdeling elkaar complementeren en aanvullen en de jongeren van de gesloten afdeling naar de halfopen afdeling kunnen overgaan in het traject van socialisatie en herintegratie in de samenleving.

Voor wat betreft het beleid van de overheid en de aanbevelingen van het rapport Camelia-Römer concludeert de raad het volgende: Het beleid van de overheid is vooral repressief, gericht op het creëren van een optimale omgeving waarin jeugdige gedetineerden effectief en doelgericht worden gesocialiseerd met het oog op hun terugkeer in de maatschappij. Zoals hiervoor al is vastgesteld ligt de nadruk daarbij vooral op jeugdige gedetineerden welke in een gesloten afdeling onder de jeugddetentie of PIJ-maatregel worden ondergebracht. De Raad concludeert dat er daarbij onvoldoende aandacht is voor de jeugdigen die onder de OTS in een halfopen afdeling dienen te worden ondergebracht en behandeld.

Voor wat betreft de door de overheid te bereiken resultaten concludeert de Raad dat deze nog niet allemaal waren gehaald. Er waren wel acht detentiecellen in gebruik genomen, maar de renovatie van de werkplaatsen t.b.v. vorming van de jeugdige gedetineerden was nog niet aangevangen. Wel was reeds aanvang gemaakt met de bouw van een gesloten behandelafdeling voor jongeren bij de JJIC en was er ook aanvang gemaakt met de bouw van een nieuwe omheining ter verhoging van veiligheid.

De Raad komt tot de conclusie dat de meeste knelpunten die in februari 2006 door de Commissie Evaluatieonderzoek Rechtshandhaving Nederlandse Antillen (commissie Camelia-Römer) in haar rapport bij de toenmalige GOG waren geconstateerd ten tijde van het onderzoek nog steeds aanwezig waren. Er was nog steeds sprake van hoge werkdruk als gevolg van een tekort aan pedagogisch geschoold personeel en vergrijzing van het personeel. Ook de formele organisatiestructuur was niet aangepast. Als gevolg van onderbezetting waren de veiligheids- en begeleidingsvoorwaarden nog steeds een zorgpunt.

Het Wetboek van Strafrecht was vernieuwd met bijzondere bepalingen voor jeugdige personen en er was nieuwe wetgeving in voorbereiding. Zoals eerder aangegeven was de bouw van een nieuwe gesloten afdeling aangevangen, maar de renovatie van het oude complex was nog niet gepland. De door de commissie aanbevolen herziening van de formatie van het instituut en herwaardering van de functies waren meegenomen in het masterplan 2012 en het jaarplan 2014, maar kon nog niet worden doorgevoerd omdat het nog formeel door de regering moest worden vastgesteld. Voor wat betreft het voorstel van de commissie dat door de organisatie

afspraken dienen te worden gemaakt met relevante instanties met betrekking tot de samenwerking c.q. afhandelen van zaken met het instituut werden de nodige stappen ondernomen. Het advies tot het opstarten van een traject van begeleid wonen (zelfstandig wonen en werken) ten behoeve van pupillen die geen huisvesting en/of goed huismilieu hebben bij het verlaten van het instituut was nog niet opgestart, alhoewel de JJIC de noodzaak daarvoor erkende. Wel werd er met twee organisaties samengewerkt om de daarvoor in aanmerking komende jongens alsnog in een vergelijkbaar traject op te nemen. Nadeel hierbij was dat de toelating van de jongeren van de JJIC afhankelijk was van een door deze organisaties gehanteerd selectieproces.

Aanbevelingen aan de Minister

Algemene aanbevelingen aan de Minister

- De doelstelling van de JJIC dient te worden geherformuleerd, waarbij de behandeling van de jongeren die onder de civielrechtelijke maatregel van ondertoezichtstelling (OTS) vallen in de formulering wordt betrokken.
- Draag zorg voor de totstandkoming van de in voorbereiding zijnde conceptwetgeving betreffende de taken en verplichtingen verbonden aan de inrichting en uitvoering van werkzaamheden van de Justitiële Jeugdinrichting.
- Bied het Masterplan JJIC 2014 ter goedkeuring aan de Raad van Ministers.
- Betrek de leiding van de JJIC actief bij de reeds van start gegane plannen betreffende de bouw-, inrichting en organisatie van de nieuwe gesloten behandelafdeling conform het masterplan JJIC 2014.
- Draag op korte termijn zorg voor de renovatie van de bestaande paviljoenen en de overige gebouwen voor de halfopen afdeling van de JJIC.
- Draag zorg dat de JJIC over voldoende gekwalificeerd personeel beschikt.

Aanbevelingen aan de Minister met betrekking tot de JJIC

- Zie erop toe dat de JJIC een opleidingsplan in overeenstemming met het masterplan opstelt en uitvoert.

- Draag zorg voor een volwaardig scholings- en opleidingsprogramma voor jongeren in de gesloten afdeling.

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

Het onderwerp van deze inspectie is de Justitiële Jeugd Inrichting Curaçao.

De Raad heeft in zijn jaarplan voor 2014 vastgelegd welke onderwerpen dit jaar aan bod komen. Eén van deze onderwerpen is het onderzoek naar het functioneren van de Justitiële Jeugd Inrichting (voormalig GOG) te Curaçao. Kinderen hebben recht op een gezonde en evenwichtige groei en ontwikkeling. Dit recht is opgenomen in het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind (IVRK, 1990) dat vanaf 1998 voor de Nederlandse Antillen (en sinds 10 oktober 2010 ook Curaçao) geldt. Tevens zijn staten volgens artikel 40 van het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind verplicht om de minderjarige te stimuleren tot een opbouwende rol in de samenleving na het begaan van een strafbaar feit. Het bieden van jeugdreclassering³ is een middel hiertoe en dient daarom op verantwoorde wijze te worden uitgevoerd.

In dit inspectierapport wordt het begrip “jeugdigen” of “jongeren” gehanteerd. Hiermee wordt verstaan minderjarigen in de leeftijd van nul tot achttien jaar. Vanwege het feit dat het wetboek van strafrecht bepaalt dat jeugdigen beneden de 12 jaar niet kunnen worden gestraft hanteren de instanties en personen die door de Raad zijn geïnterviewd in verband met dit onderzoek als doelgroep jeugdigen tussen de 12 en 18 jaar⁴.

³ Definitie van jeugdreclassering: *“het resocialiseren van jeugdigen die in aanraking zijn gekomen met Justitie”*. Zie ook conclusie rapport jeugdreclassering: De Jeugdreclassering is een proces, dat in de praktijk niet is beperkt tot uitsluitend één organisatie. Naast de Voogdijraad zijn er meer actoren c.q. instanties betrokken bij het jeugdreclasseringstraject. De diverse instanties die (zijdelings) betrokken zijn in het jeugdreclasseringsproces zijn: Korps Politie, het Openbaar Ministerie, het Gemeenschappelijk Hof van Justitie, het Gouvernements Opvoedingsgesticht (nu JJIC), scholen / schoolbesturen en Brasami. Elke instantie heeft daarbij een eigen specifieke taak.

⁴ Dit vloeit direct voort uit artikelen 477 en 479 van het Wetboek van Strafvordering die respectievelijk stellen: “Niemand kan strafrechtelijk worden vervolgd wegens een feit begaan voordat hij de leeftijd van twaalf jaren heeft bereikt” en “Ten aanzien van personen, die op het tijdstip waarop de vervolging tegen hen is aangevangen, de leeftijd van achttien jaren nog niet hebben bereikt, zijn de bepalingen van dit wetboek van toepassing, voor zover deze afdeling geen afwijkende bepalingen bevat”.

De Justitiële Jeugdinstelling Curaçao (JJIC) is een instituut waar uitvoering wordt gegeven aan rechterlijke maatregelen ten aanzien van minderjarigen. De rechterlijke maatregelen zijn de civielrechtelijke maatregel van onder toezichtstelling (OTS)⁵, de strafrechtelijke maatregel van ter beschikking stelling aan de regering (TBS)⁶, plaatsing in een Inrichting voor Jeugdigen (PIJ-maatregel)⁷ en Jeugddetentie⁸. Gezien het grote belang van de preventie en de bestrijding van jeugdcriminaliteit is het wenselijk om inzicht te verkrijgen in de organisatie van de JJIC en de wijze waarop de taken worden uitgevoerd teneinde de doelstellingen te realiseren.

Een van deze doelstellingen is dat aan minderjarigen een tweede kans wordt geboden.

De overheid heeft de plicht om toe te zien op naleving van bovengenoemde rechten van de jongeren, en de passende uitvoering van de opgelegde rechterlijke maatregelen.

Ook het regeerprogramma Curaçao 2013 – 2016 bevat doelstellingen waarbij een rol voor de JJIC is weggelegd. Het regeerprogramma vermeldt het volgende:

Aandachtsgebied	Specifieke activiteiten	Meetpunt of resultaat
Optimaliseren structuur GOG/JJIC voor efficiëntere behandeling en begeleiding jeugdige delinquenten m.b.t. terugkeer in de maatschappij	Creëren van een optimale omgeving waarin jeugdige gedetineerden effectief en doelgericht worden geresocialiseerd met het oog op hun terugkeer in de maatschappij	<ul style="list-style-type: none"> • Gerealiseerd en in gebruik genomen gesloten behandelafdeling (24 bedden / gemeenschappelijke ruimtes voor 48) voor jongeren bij de JJIC. • Zeven gerenoveerde en volledig ingerichte werkplaatsen (metsel, eco, leslokaal, timmerwinkel, productie en metaal) t.b.v. vorming van de jeugdige gedetineerden. • Nieuwe omheining ter verhoging van veiligheid binnen / buiten de inrichting. • Acht in gebruik genomen detentiecellen.

⁵ Bron: artikel 254 en 263 BW

⁶ Bron: artikel 41 Oud wetboek van strafrecht

⁷ Bron: artikel 1:164 en 1:174 WvSr

⁸ Bron: artikel 1:164 en 1:166 WvSr

Voorts is reeds door de Commissie Evaluatieonderzoek Rechtshandhaving Nederlandse Antillen (commissie Camelia-Römer) in haar rapport 'Evaluatieonderzoek Rechtshandhaving: de keten is zo sterk als de zwakste schakel' van februari 2006, als knelpunten bij de toenmalige GOG geconstateerd dat er sprake was van hoge werkdruk als gevolg van een tekort aan pedagogisch geschoold personeel en stijgend ziekteverzuim, vergrijzing van het personeel, de formele organisatiestructuur niet meer overeenkwam met de toenmalige situatie en dat als gevolg van onderbezetting veiligheids- en begeleidingsvoorwaarden in het gedrang kwamen. De commissie deed de aanbeveling om de sterk verouderde wetgeving te herzien, renovatie van het gebouw (waaronder het bouwen van een gesloten afdeling), er dienen afspraken te worden gemaakt met relevante instanties met betrekking tot de samenwerking c.q. afhandelen van zaken met het instituut, er dient een traject van begeleid wonen (zelfstandig wonen en werken) te worden opgestart ten behoeve van pupillen die geen huisvesting en/of goed huismilieu hebben bij het verlaten van het instituut en herziening van de formatie van het instituut en herwaardering van de functies (waarbij gelet moet worden op organisatiestructuur, vaststellen van benodigde en onderscheiden arbeidsplaatsen en herziening van de carrièremogelijkheden).

De Raad wenst met dit onderzoek na te gaan of de situatie is verbeterd in relatie tot de situatie zoals de commissie toentertijd heeft geconstateerd.

1.2 De Onderzoeksvraag

De centrale onderzoeksvraag luidt als volgt:

Op welke wijze en in hoeverre wordt door de Justitiële Jeugdinrichting invulling gegeven aan hun taken?

Ter beantwoording van deze onderzoeksvraag zijn de volgende deelvragen geformuleerd:

- Hoe is de Justitiële Jeugdinrichting opgezet en georganiseerd?
- Wat zijn de taken van de Justitiële Jeugdinrichting?
- Wat zijn de doelstellingen van de Justitiële Jeugdinrichting?

- Welke activiteiten zijn aan de hand van de taken door de Justitiële Jeugdinstelling ontwikkeld en uitgevoerd?
- Is/wordt met het uitvoeren van de activiteiten de doelstellingen gerealiseerd?

1.3 Doelstelling inspectie en toetsingskader

Het doel van deze inspectie is inzicht te verkrijgen in de organisatie van de JJIC en de wijze waarop de taken worden uitgevoerd teneinde de doelstellingen te realiseren.

Het onderzoek resulteert in een rapport van de Raad voor de rechtshandhaving met een beschrijving van de wijze waarop de Justitiële Jeugdinstelling Curaçao is georganiseerd en de taken worden uitgevoerd. De Raad voor de rechtshandhaving beoogt met het onderzoek verbeterpunten voor de verdere ontwikkeling van de Justitiële Jeugdinstelling Curaçao aan te dragen. Waar mogelijk zal de Raad aanbevelingen doen teneinde een bijdrage te leveren aan de realisatie van de voorgenomen doelstellingen. Het uiteindelijke doel is om een bijdrage te leveren aan de verdere ontwikkeling van de instelling.

1.4 Onderzoeksaanpak en - methode

1.4.1 Het onderzoeksteam

Het onderzoek is uitgevoerd door de inspecteurs van de Raad in de maanden augustus 2014 tot en met november 2014. De inspecteurs hebben elkaar wederzijds ondersteund bij de voorbereiding van het onderzoek.

1.4.2 Reikwijdte onderzoek

De Raad onderzoekt de periode januari 2011 tot en met juni 2014.

1.4.3 Onderzoeksmethode

Het onderzoeksteam heeft allereerst een juridisch en literatuuronderzoek uitgevoerd. Vervolgens is onderzocht door het bestuderen van onder andere beleidsplannen, werkprocedures, interne verslagen en rapporten en werkplannen hoe de feitelijke werkzaamheden plaatsvinden. Ten slotte zijn, om het beeld te completeren, interviews afgenomen van medewerkers van de organisaties die betrokken zijn bij het beleid en de uitvoering.

Het veldonderzoek vond plaats door individuele interviews met de jeugdofficier van justitie, kinderrechters, docenten, opleidingsfunctionarissen, medewerkers en leidinggevenden van de JJIC.

Van alle interviews werden gespreksverslagen opgesteld en alle geïnterviewden werden door het onderzoeksteam in de gelegenheid gesteld om de verslagen van hun interviewgesprek te verifiëren. De gespreksverslagen werden vastgelegd nadat de geïnterviewden de inhoud hadden geaccordeerd. Een lijst van personen en functionarissen die geïnterviewd werden is aan dit rapport toegevoegd (bijlage II).

Tevens heeft de Raad dossieronderzoek verricht van jongeren die opgenomen zijn in de JJIC. De Raad heeft zijn bevindingen en conclusies gebaseerd op de informatie die langs deze verschillende wegen is verzameld.

1.5 Leeswijzer

Dit rapport bestaat uit vijf hoofdstukken. Het begint met de samenvatting, conclusies en aanbevelingen. In het eerste hoofdstuk zijn aanleiding, doelstelling van het onderzoek, de diverse onderzoeksvragen en de onderzoeksaanpak en methode uitgewerkt. In hoofdstuk twee wordt het wettelijk kader van de JJIC omschreven. Hoofdstuk drie behelst een beschrijving van de bevindingen van dit onderzoek. In hoofdstuk vier worden de bevindingen geanalyseerd en hoofdstuk vier bevat de conclusies en aanbevelingen.

2. Het wettelijk kader van de Justitiële Jeugdinstelling Curaçao

Het wettelijk kader voor de Justitiële Jeugdinstelling Curaçao is terug te vinden in het Burgerlijk Wetboek (BW), het Wetboek van Strafrecht (WvSr) en internationale verdragen zoals het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind. Het Wetboek van Strafrecht is in november 2011 van kracht geworden. Het Burgerlijk Wetboek is in december 2011 voor het laatst gewijzigd.

Burgerlijk wetboek

Het Burgerlijk Wetboek biedt de mogelijkheid van ondertoezichtstelling van kinderen (OTS) in de volgende artikelen:

AFDELING 4 Ondertoezichtstelling van kinderen

Artikel 254

1. Indien een kind zodanig opgroeit, dat zijn zedelijke of geestelijke belangen of zijn gezondheid ernstig worden bedreigd, en andere middelen ter afwending van deze bedreiging hebben gefaald of, naar is te voorzien, zullen falen, kan de rechter in eerste aanleg het onder toezicht stellen.

Artikel 263

1. Indien dit in het belang van de verzorging en opvoeding noodzakelijk is, kan de rechter in eerste aanleg het kind doen opnemen in een door hem aan te wijzen inrichting of elders dan in een inrichting.

3. De rechter in eerste aanleg bepaalt de duur van de opneming op een termijn van ten hoogste een jaar. Hij kan deze termijn telkens met een jaar verlengen en te allen tijde verkorten.

4. De termijn van opneming in een tuchtschool kan een jaar of, indien het kind nog niet veertien jaren oud is, zes maanden niet overschrijden.

5. Opneming in een inrichting eindigt mede door een besluit van de Minister van Justitie, de rechter in eerste aanleg gehoord, wanneer de Minister van Justitie dit in verband met een juiste verdeling der in de aangewezen inrichtingen beschikbare plaatsruimte noodzakelijk oordeelt.

Wetboek van Strafrecht

In het nieuwe Wetboek van Strafrecht zijn diverse artikelen opgenomen die gerelateerd zijn aan jongeren die in aanraking komen met justitie. Voor wat betreft het gedeelte van JJI wordt deze voornamelijk genoemd in de volgende artikelen:

Artikel 1:164

1. De hoofdstraffen zijn:

a. in geval van een misdrijf: jeugd-detentie, taakstraf of geldboete;

b. in geval van een overtreding: taakstraf of geldboete.

2. Een taakstraf bestaat uit:

a. een werkstraf, zijnde het verrichten van onbetaalde arbeid of het verrichten van arbeid tot herstel van de door het strafbare feit aangerichte schade, of

b. een leerstraf, zijnde het volgen van een leerproject, of

c. een combinatie van werkstraf en leerstraf.

3. De bijkomende straffen zijn:

a. verbeurdverklaring;

b. ontzegging van de bevoegdheid motorrijtuigen te besturen;

c. ontzetting van bepaalde rechten.

4. De maatregelen zijn:

a. plaatsing in een inrichting voor jeugdigen;

b. maatregel betreffende het gedrag van de jeugdige;

c. onttrekking aan het verkeer;

d. ontneming van wederrechtelijk verkregen voordeel;

e. schadevergoeding.

§4 Jeugddetentie

Artikel 1:165

1. De duur van de jeugddetentie is:

a. voor degene die ten tijde van het begaan van het misdrijf de leeftijd van zestien jaren nog niet had bereikt: ten minste een dag en ten hoogste twaalf maanden, en

b. overigens ten hoogste vierentwintig maanden, doch voor strafbare feiten waarop een gevangenisstraf van maximaal vier en twintig jaren dan wel een levenslange gevangenisstraf is gesteld: ten hoogste vier jaren.

2. De duur van de jeugddetentie wordt in de rechterlijke uitspraak aangewezen in dagen, weken, maanden of jaren.

3. De artikelen 1:61 en 1:62 zijn bij veroordeling tot jeugddetentie van overeenkomstige toepassing.

Artikel 1:166

1. Indien de straf jeugddetentie is opgelegd, draagt de Minister van Justitie de tenuitvoerlegging op aan een bij landsverordening te regelen inrichting.

2. De rechter die de straf heeft opgelegd kan de jeugdige aan wie een jeugddetentie is opgelegd, ambtshalve voorwaardelijk in vrijheid stellen. In geval van een voorwaardelijke invrijheidstelling wordt een proeftijd bepaald van ten hoogste twee jaren.

3. Bij toepassing van het tweede lid zijn de artikelen 1:181 tot en met 1:187 van overeenkomstige toepassing.

4. De jeugdige aan wie een jeugddetentie is opgelegd wordt voorwaardelijk in vrijheid gesteld wanneer hij twee derde gedeelte daarvan heeft ondergaan. In geval van een voorwaardelijke invrijheidstelling wordt een proeftijd bepaald van ten hoogste twee jaren.

5. Bij toepassing van het vierde lid wordt in de artikelen 1:32 tot en met 1:36 gelezen voor het Centraal College voor de Reclassering: de jeugdreclassering.

Titel II Straffen

§7 Plaatsing in een inrichting voor jeugdigen

Artikel 1:174

1. De maatregel van plaatsing in een inrichting voor jeugdigen kan worden opgelegd, indien:

a. het een misdrijf betreft waarvoor voorlopige hechtenis is toegelaten;

b. de veiligheid van anderen dan wel de algemene veiligheid van personen of goederen het opleggen van die maatregel eist, en

c. de maatregel in het belang is van een zo gunstig mogelijke verdere ontwikkeling van de verdachte.

2. De maatregel kan ook worden opgelegd indien de verdachte het feit wegens de gebrekkige ontwikkeling of ziekelijke stoornis van de geestvermogens niet of niet volledig kan worden toegerekend.

3. De rechter legt de maatregel slechts op na een daartoe strekkend, met redenen omkleed, gedagtekend en ondertekend advies van een of meer gedragsdeskundigen die de betrokkene hebben onderzocht. In het geval, bedoeld in het tweede lid, is een van de gedragsdeskundigen in ieder geval een psychiater. Indien dit advies eerder dan een jaar voor de aanvang van de terechtzitting is gedagtekend kan de rechter hier slechts gebruik van maken met instemming van het openbaar ministerie en de verdachte.

4. Het derde lid blijft buiten toepassing indien de betrokkene weigert medewerking te verlenen aan het onderzoek dat ten behoeve van het advies moet worden verricht. Voor zover mogelijk maken de gedragsdeskundigen gezamenlijk dan wel ieder van hen afzonderlijk over de reden van weigering rapport op. De rechter doet zich zoveel mogelijk een ander advies of rapport, dat hem over de wenselijkheid of noodzakelijkheid van de oplegging van de maatregel kan voorlichten en aan de totstandkoming waarvan de betrokkene wel bereid is om medewerking te verlenen, overleggen.

5. Indien de maatregel is opgelegd draagt de Minister van Justitie de tenuitvoerlegging op aan een bij landsverordening te regelen inrichting.

6. De maatregel geldt voor de tijd van twee jaren. De termijn gaat in nadat de rechterlijke uitspraak onherroepelijk is geworden. De maatregel vervalt bij het onherroepelijk worden van een rechterlijke uitspraak waarbij de betrokkene wederom een dergelijke maatregel wordt opgelegd.

7. De termijn van de maatregel loopt niet:

a. gedurende de tijd dat aan de veroordeelde uit anderen hoofde rechtens zijn vrijheid is ontnomen en gedurende de tijd dat hij uit zodanige vrijheidsbeneming ongeoorloofd afwezig is;

b. wanneer de veroordeelde langer dan een week ongeoorloofd afwezig is uit de plaats die voor de tenuitvoerlegging van de maatregel is aangewezen.

8. De rechter, die de maatregel heeft opgelegd, kan de maatregel te allen tijde, na advies te hebben ingewonnen van de jeugdreclassering, voorwaardelijk of onvoorwaardelijk beëindigen. De artikelen 1:181 tot en met 1:187 zijn van overeenkomstige toepassing.

Artikel 1:175

1. De rechter die in eerste aanleg heeft kennis genomen van het misdrijf ter zake waarvan de maatregel is opgelegd, kan op vordering van het openbaar ministerie de

termijn, bedoeld in artikel 1:174, zesde lid, telkens met ten hoogste twee jaren verlengen. Artikel 1:102, tweede lid, is van overeenkomstige toepassing.

2. Verlenging van de termijn van de maatregel is slechts mogelijk voor zover de maatregel daardoor de duur van vier jaren niet te boven gaat, tenzij de maatregel is opgelegd aan een verdachte als bedoeld in artikel 1:174, tweede lid. In zodanig geval is verlenging mogelijk voor zover de maatregel de duur van zes jaren niet te boven gaat.

3. De verlenging is slechts mogelijk, indien de maatregel is opgelegd ter zake van een misdrijf dat gericht is tegen of gevaar veroorzaakt voor de onaantastbaarheid van het lichaam van een of meer personen. Artikel 1:174, eerste lid, onderdelen b en c, is van overeenkomstige toepassing. De verlenging is niet mogelijk indien gebruik is gemaakt van de bevoegdheid, bedoeld in artikel 1:180.

4. Artikel 1:174, derde en vierde lid, is van overeenkomstige toepassing.

5. Indien de veiligheid van anderen dan wel de algemene veiligheid van personen dit bepaaldelijk vordert, kan de verlengde plaatsing van de veroordeelde, die meerderjarig is en aan wie de maatregel is opgelegd ingevolge artikel 1:174, tweede lid, worden opgevolgd door een last tot ter beschikking stelling al dan niet met een bevel tot verpleging van overheidswege als bedoeld in de artikelen 1:81 en 1:82. Artikel 1:81, derde en vierde lid, alsmede de artikelen 1:83 tot en met 1:103 zijn van overeenkomstige toepassing.

Artikel 1:176

1. Indien jeugd detentie of plaatsing in een inrichting voor jeugdigen wordt opgelegd, kan de rechter in zijn uitspraak een advies opnemen over de plaats waar en de wijze waarop deze straf of maatregel zal moeten worden ten uitvoer gelegd. De rechter kan ook bij een beslissing als bedoeld in artikel 1:175 een zodanig advies opnemen.

2. Het eerste lid is niet van toepassing indien met gebruikmaking van artikel 1:180, de straf of maatregel geheel niet ten uitvoer wordt gelegd. Indien ingevolge artikel 1:186 de straf of maatregel alsnog geheel of gedeeltelijk ten uitvoer wordt gelegd, kan de rechter het advies opnemen in de last tot tenuitvoerlegging.

3. Het openbaar ministerie stelt de Minister van Justitie in kennis van rechterlijke uitspraken, zodra deze voor tenuitvoerlegging vatbaar zijn geworden. Het voegt daarbij in voorkomende gevallen het advies van de rechter over de plaatsing.

4. De Minister van Justitie kan het advies van de jeugdreclassering inwinnen over de plaats van de tenuitvoerlegging.

Tevens wordt rekening gehouden met internationale verdragen zoals het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind⁹.

Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind

Artikel 37

De Staten die partij zijn, waarborgen dat:

c. ieder kind dat van zijn of haar vrijheid is beroofd, wordt behandeld met menselijkheid en met eerbied voor de waardigheid inherent aan de menselijke persoon, en zodanig dat rekening wordt gehouden met de behoeften van een persoon van zijn of haar leeftijd. Met name wordt ieder kind dat van zijn of haar vrijheid is beroofd, gescheiden van volwassenen tenzij het in het belang van het kind wordt geacht dit niet te doen, en heeft ieder kind het recht contact met zijn of haar familie te onderhouden door middel van correspondentie en bezoeken, behalve in uitzonderlijke omstandigheden;

⁹ Zie o.a. artikel 40 lid 4 IVRK: "Een verscheidenheid van regelingen, zoals rechterlijke bevelen voor zorg, begeleiding en toezicht; adviezen; jeugdreclassering; pleegzorg; programma's voor onderwijs en beroepsopleiding en andere alternatieven voor institutionele zorg dient beschikbaar te zijn om te verzekeren dat de handelwijze ten aanzien van kinderen hun welzijn niet schaadt en in de juiste verhouding staat zowel tot hun omstandigheden als tot het strafbare feit."

3. Bevindingen van het onderzoek

3.1 Inleiding

Met de invoering van het nieuwe Wetboek van Strafrecht van Curaçao werd jeugddetentie als een hoofdstraf geïntroduceerd. Tevens werd het mogelijk voor de rechter om aan de jeugdige veroordeelde de maatregel plaatsing in een inrichting voor Jeugdigen (PIJ-maatregel) op te leggen. Zowel jeugddetentie als de PIJ-maatregel dienen in een Justitiële Jeugdinstelling ten uitvoer te worden gelegd. Curaçao had geen beschikking over een JJI maar wel over een Gouvernementsopvoedingsgesticht (GOG). De overheid heeft in het kader van vorengenoemde ontwikkelingen besloten om het GOG te transformeren in een JJI. In dit hoofdstuk zal het wettelijk kader, de organisatie, taken en tenslotte de doelstellingen van de JJIC worden besproken.

3.2 Organisatie en taken van de Justitiële Jeugdinstelling Curaçao

3.2.1 Organisatie

Volgens het jaarplan 2014 JJIC was de organisatiestructuur van de JJIC ten tijde van het onderzoek nog steeds gebaseerd op de situatie zoals die bestond ten tijde van de invoering van de toenmalige 'Nieuw overheid' van het toenmalige Land Nederlandse Antillen. Dit concept werd nader uitgewerkt in een implementatieplan Justitiële Jeugd instelling 2011 – 2014. Vervolgens werd het Masterplan JJIC opgesteld en in het jaar 2014 vastgesteld, waarin een concreet voorstel voor een nieuwe organisatiestructuur werd gedaan. In het jaarplan JJIC 2014 werd een andere aangepaste organisatiestructuur opgenomen. Volgens het jaarplan JJIC 2014 dienen zowel het masterplan JJIC, als de in het jaarplan JJIC 2014 voorgestelde organisatiestructuur in de loop van het lopend jaar aan de financiële realiteit en de nieuwe inzichten te worden getoetst en daarna aangepast.

Het Businessplan van het Ministerie van Justitie bepaalt het volgende: *“Het formatieve kader*

2010 is vastgesteld op 42 fte. Per 1 februari 2011 is deze formatie opgehoogd met 1 fte tot in totaal 43 fte. De feitelijke bezetting van het GOG is 44 fte. De Justitiële Jeugdinstelling heeft behoefte aan versterking ten opzichte van de huidige formatie. Het door het GOG opgestelde doorontwikkelingsplan 2007-2012 geeft een reëel beeld waarvoor deze versterking noodzakelijk is. Naar onze mening is een actualisatie van het doorontwikkelingsplan met het oog op een eindsituatie 2014 gewenst. Het toegenomen werkaanbod, creëren van extra opvangcapaciteit en een intensievere begeleiding (met preventieve werking) zijn redenen om te starten met het GOG formatief te versterken en in de 1^e tranche voor 2011 de formatie te laten toenemen met 10 fte tot 54 fte. Een streefformatie van rond de 80 fte in 2014 lijkt een reële wens.”

Het Implementatieplan Justitiële Jeugd instelling 2011 – 2014, welk plan het dichtst bij de oude situatie van het toenmalige Land Nederlandse Antillen grenst, gaat uit van een bezetting van 26 personeelsleden met een formatie-uitbreiding naar 59 personeelsleden in 2014. Volgens het implementatieplan moest in de periode van 3 jaar in totaal 36 pedagogisch geschoolde personeelsleden, 1 psycholoog, 1 orthopedagoog, 3 creatieve therapeuten, 1 coördinator opleidingen, 1 maatschappelijk werker, 1 management assistent en nog 20 nachtwakers / pedagogische beveiligers worden aangetrokken. Ook vond de JJIC het noodzakelijk om een veiligheidsdeskundige aan te trekken. Het masterplan JJIC 2014 gaat uit van een organisatie die bestaat uit: 99 groepsleiders, 5 unithoofden, 14 personen voor de behandelstaf, 3 personen ten behoeve van het managementteam en 70 personen voor beheer en beleid.

Volgens het Implementatieplan Justitiële Jeugd instelling 2011 – 2014 dient het personeel geschikt te zijn en in het bezit te zijn van minimaal een spw-4 diploma. Daarnaast dient het personeel zich te bekwaamen op diverse terreinen die van belang zijn voor het effectief werken met de doelgroep. Per personeelslid werd een minimumbedrag van Naf. 1000,- per jaar begroot voor opleidingen en trainingen. Het jaarplan 2014 stelt voorop dat het personeel van de JJI constant in de gelegenheid dient te worden gesteld om trainingen te kunnen volgen.

Respondenten hebben de Raad geïnformeerd dat de bezetting op 10 oktober 2010 in totaal 47 personen bedroeg. De leiding van JJIC heeft aan de Raad medegedeeld dat de maximale bezetting 44 fte's was ten tijde van het onderzoek, maar als gevolg van de aanwijzing van de Rijksministerraad van 2012 dit aantal teruggebracht werd tot 40 fte. Het jaarverslag 2012 vermeldt dat er een maatschappelijk werker is aangenomen in dat jaar, maar dat het niet gelukt was om een gedragswetenschapper en vakopleiders aan te trekken wegens het ontbreken van toestemming (als gevolg van de aanwijzing van de Rijksminister Raad van 2012) om over te gaan tot externe werving. Tevens wordt vermeld dat er geen goedkeuring was verkregen voor de verlenging van arbeidsovereenkomsten en indienstneming. Voorts vermeldt het jaarverslag 2012 dat doordat er minder personeel inzetbaar was de capaciteit voor opname van jongeren was afgenomen.

Het aantal werkelijk in dienst zijnde personen bij de JJIC ten tijde van het onderzoek was 34. De JJIC kampt volgens de leiding met een personeelstekort als gevolg van het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd, gepaard met de personeelsstop. Volgens de JJIC is het aantal personeel in de periode vanaf 2010 tot het moment van onderzoek gedaald met 13 personeelsleden. Volgens het jaarplan 2014 betreft dit pedagogisch en onderwijzend personeel (met name werkmeesters). Als gevolg van het personeelstekort heeft de JJIC besloten om minder jongeren aan te nemen en verschillende expertises te clusteren. Tevens werd de psychologische zorg uitbesteed.

Volgens de JJIC was het personeelstekort vastgesteld op basis van de algemene veiligheidsnorm. Dat houdt in dat er te allen tijde minstens 2 personen op de groep werkzaam moeten zijn. De JJIC is 24 uur operationeel. Bij de groepen werden 3 diensten gedraaid. Voor het aantal pedagogisch personeel was dat: $2 \times 3 = 6$ (4 werkenden, 2 met rust) groepsleiders per afdeling. De JJIC had 4 afdelingen die operationeel waren. Dat komt neer op: $4 \times 6 = 24$ groepsleiders die benodigd waren. Ten tijde van het onderzoek had de JJIC echter formeel 20 groepsleiders in dienst, waarvan 4 niet inzetbaar waren. Totaal inzetbaar waren dus 16 personen, wat neerkomt op een tekort van 8 personen.

Volgens het jaarverslag 2013 heeft de Raad van Ministers eind 2013 de beslissing genomen om 6 medewerkers in dienst te nemen zodat de situatie enigszins zou kunnen worden verholpen. Dit traject werd opgestart waarbij 5 geschikte kandidaten waren geselecteerd en voorgedragen voor indienstneming. Het traject zou volgens JJIC waarschijnlijk niet worden afgerond omdat financiën zou hebben geadviseerd dat het traject niet in het instroomplan 2014 van de overheid was opgenomen. De Raad is in oktober 2014 door de JJIC geïnformeerd dat inmiddels door de Minister van Justitie was besloten om deze vacatures in het instroomplan 2015 op te nemen zodat indienstneming van de 5 nieuwe personeelsleden alsnog in januari 2015 zal kunnen plaatsvinden. Het personeelstekort werd in 2013 volgens het jaarverslag tijdelijk opgelost door het aantrekken van uitzendkrachten. Gedurende het jaar 2013 zijn 6 uitzendkrachten voor een totaal van 2052 uren ingezet.

De Raad constateerde dat er geen vastgesteld opleidingsplan bestond. Volgens het jaarverslag 2012 is in dat jaar alleen voor het pedagogisch personeel een opleidingsplan gemaakt. Voor het ondersteunend personeel waren er geen opleidingen gepland. Het jaarverslag 2013 vermeldt dat het opleidingsplan was opgesteld maar amper kon worden gerealiseerd door onvoldoende middelen op de begroting. Het jaarverslag vermeldde o.a. het volgende: een cursus coaching voor leidinggevendens heeft niet plaatsgevonden, daar het toegekende bedrag niet toereikend was. Een training voor pedagogisch personeel is kosteloos door Kinderbescherming verzorgd. De training met de hoogste prioriteit, Praktisch Penitentiair Optreden (PPO), is door Stichting vrienden van het GOG gefinancierd, aangezien de vergoeding daarvan contant moest

geschieden omdat het verzoek om financiering van PPO- trainingen via criminaliteitsbestrijdingsfonds niet was geaccordeerd. Een gepland werkbezoek aan regionale of buitenlandse JJI is niet gerealiseerd in verband met tekort aan financiële middelen. De JJIC meldt in het jaarplan 2014 dat de afgelopen jaren onvoldoende financiële middelen zijn toegekend voor opleiding en training, waardoor training van het personeel bemoeilijkt werd.

JJIC was nog steeds van mening dat het Ministerie van Justitie een veiligheidsdeskundige in dienst moest nemen. Een veiligheidsdeskundige zou ondermeer een bijdrage kunnen leveren bij het adviseren over de bouw van de nieuwe justitiële jeugdinstelling ten aanzien van de normen en criteria voor veiligheid van zowel de jongeren als het personeel.

3.2.2 Taken

De taak van de JJIC is volgens het masterplan als het jaarplan om uitvoering te geven aan rechterlijke maatregelen ten aanzien van minderjarigen.

Het zijn de volgende rechterlijke maatregelen:

1. De civielrechtelijke maatregel van ondertoezichtstelling (OTS)
2. De strafrechtelijke maatregel van ter beschikkingstelling aan de regering (TBR)
3. Plaatsing in Inrichting voor Jeugdigen (PIJ- maatregel)
4. Jeugddetentie

Bij Landsverordening van de 29ste december 2009 houdende overdracht van de zorg voor aangelegenheden van het Land aan de eilandgebieden Curaçao en Sint Maarten met het oog op hun toekomstige status van autonoom land in het Koninkrijk der Nederlanden¹⁰ (PB 2009 no. 75) zijn de wettelijke regelingen van oprichting van het GOG en van de doelgroep overgegaan naar het Land Curaçao. Hierdoor mag worden aangenomen dat de kerntaak en de doelgroep van de JJIC tot nu toe ongewijzigd zijn gebleven. De strafrechtelijke maatregel van ter beschikkingstelling aan de regering (TBR) wordt niet meer toegepast, aangezien die in het nieuwe Wetboek van Strafrecht vervangen is door de nieuwe maatregel plaatsing in inrichting voor jeugdigen (PIJ). Ten tijde van het onderzoek waren er nog twee jongeren met een TBR, maar in alle nieuwe gevallen werd de PIJ-maatregel door de rechter opgelegd. De JJIC was zich

¹⁰ Beter bekend als de Overgangsregeling decentralisatie Nederlandse Antillen.

ten tijde van het onderzoek terdege bewust van de taken en de veranderingen. Alle (nieuwe) wettelijke taken en veranderingen waren verwerkt in zowel het masterplan JJIC 2012 en het jaarplan 2014.

3.3 Doelstelling en activiteiten van de Justitiële Jeugdinstelling Curaçao

3.3.1 Doelstelling

De doelstelling van JJIC is opgenomen in de nota van de Nieuwe Bestuurlijke Organisatie van het Land Curaçao (NBO nota 2009) en het regeerprogramma Curaçao 2013 - 2016. Volgens de NBO nota 2009 is de doelstelling van de Justitiële Jeugdinstelling Curaçao: “uitvoering van het beleid betreffende jeugdbescherming, jeugdcriminaliteit en preventie¹¹”. Volgens het regeerprogramma Curaçao 2013 – 2016 dient de JJIC een optimale omgeving te creëren waarin jeugdige gedetineerden effectief en doelgericht worden geresocialiseerd met het oog op hun terugkeer in de maatschappij. Resocialiseren is het proces waarbij de jeugdigen weer geschikt worden gemaakt voor het leven in de maatschappij¹². De doelstelling van JJIC kan derhalve als volgt worden geformuleerd: het creëren van een optimale omgeving waarin jeugdige gedetineerden effectief en doelgericht worden geresocialiseerd met het oog op hun terugkeer in de maatschappij.

3.3.2 Toekomstige activiteiten volgens het masterplan

Volgens het masterplan JJIC 2014 worden de jongeren in de instelling opgenomen en vervolgens behandeld in een gesloten afdeling of in een halfopen afdeling. Bij de opname moet er sprake zijn van een goed voorbereid en (zo veel mogelijk) wetenschappelijk onderbouwd hulpverleningsaanbod.

Het behandelaanbod van de JJIC is gebaseerd op de “YOUTURN methodiek”¹³. De

¹¹ Bron: Masterplan Justitiële Jeugdinstelling Curaçao (JJIC) 2014

¹² Bron: Nederlandse Encyclopedie.

¹³ Sinds januari 2010 is deze methodiek bij alle Justitiële Jeugdinstellingen (JJI) in Nederland ingevoerd als gevolg van een in 2007 gehouden onderzoek naar veiligheid bij alle JJI's in Nederland.

kernelementen van “YOUTURN”, is een integratie van de twee methoden: “Sociaal Competentiemodel” welk gericht is op het aanleren van vaardigheden door veel positieve bevestiging en “Equip”, gericht op het bevorderen van moreel denken en verantwoordelijk handelen en op een positieve groeps cultuur waarin jongeren elkaar helpen.

Volgens het masterplan JJIC 2014 zijn de doelen van de YOUTURN methodiek:

- Het voorkomen van recidive;
- Kwaliteitsverbetering door eenduidig methodisch handelen van groepsleiders;
- Gestructureerd feedback op probleemgedrag;
- Meer structurele toepassing van wetenschappelijke instrumenten;
- Uniformiteit tussen JJI's;
- Basis voor inzet gedragsinterventies.

De jeugdigen krijgen, rekening houdend met hun profiel en op grond van diagnostiek, een behandelplan aangeboden afhankelijk van hun ontwikkeling, geleidelijk aan meer vrijheid door overgang van gesloten naar besloten en open afdeling voordat zij worden ontslagen.

3.3.2.a Toekomstige activiteiten in de gesloten afdeling

Volgens het masterplan JJIC 2014 zal in de gesloten afdeling de jeugddetentie en de PIJ-maatregel ten uitvoer worden gelegd. De gesloten behandelafdeling zal een leefgroep hebben voor kortverblijf en vijf leefgroepen voor langverblijf. In de kortverblijf leefgroep zullen de jeugdigen die in voorarrest zitten en kortgestrafte jongeren worden geplaatst, namelijk jeugddetentie t/m 6 maanden. In de langverblijf leefgroepen zullen de jeugdigen met een jeugddetentie van meer dan 6 maanden en degenen die een PIJ maatregel opgelegd hebben gekregen worden geplaatst.

Volgens het masterplan JJIC 2014 zal tijdens de kortdurende opname vooral worden gewerkt aan zelfinzicht, gedrags- en agressieregulatie, en schooldiscipline. Daarnaast zal de relatie met het netwerk in kaart worden gebracht en versterkt. Belangrijke middelen hierbij zullen zijn de sociale vaardigheidstrainingen (Goldstein-training) en de agressie regulatie-trainingen. Tevens zal gebruik gemaakt kunnen worden van methoden ontleend aan het netwerkberaad. Daarnaast zal er, indien noodzakelijk, aandacht worden besteed aan psychiatrische problematiek middels therapeutische interventies en behandeling plaatsvinden door middel van medicatie en eventueel trauma verwerking middels Eye Movement Desensitization and

Reprocessing (EMDR)¹⁴. EMDR is een eerste-keuze behandeling om nare traumatische gebeurtenissen te verwerken.

Volgens het masterplan JJIC 2014 zal in gevallen van langdurende opname een gefaseerd plan worden gemaakt waarin aan alle levensgebieden wordt gewerkt. Onderzocht zal worden welke ontwikkelingstaken uit de eerste opgroefase nog niet zijn voltooid. De taken die nog niet zijn afgemaakt, bezien vanuit de gezonde ontwikkeling, zullen worden benoemd als aandachtsgebieden. In het residentiële programma zullen deze taken vervolgens in stappen en concrete doelen aan de orde komen. Op de groep zullen de jeugdigen concrete leeropdrachten krijgen en het resultaat zal vervolgens worden beoordeeld door een score. Aan de hand van deze doelen zal de jongere stap voor stap zijn ontwikkeltaken leren. Ook vanuit de groep (groepsbeïnvloeding) zal positieve feedback worden gegeven ten aanzien van deze ontwikkeltaken. De begeleiders op de groep zullen de taken kennen en zullen tevens de ontwikkeling stimuleren en positief gedrag stimuleren. De ontwikkeltaken zijn de volgende:

- Positie ten opzichte van ouders en netwerk;
- de verhouding tot de peergroup;
- Onderwijs, Sociale Vorming of werk;
- Vertrektraining;
- agressie regulatietrainingen en therapieën, sociale vaardigheidstrainingen;
- Verslavingshulp, indien nodig;
- Therapeutische interventies gericht op traumaverwerking en psychiatrische problematiek;
- Psychomotorische of creatieve therapie;
- Sportactiviteiten.

¹⁴ EMDR is een therapie voor mensen die last blijven houden van de gevolgen van traumatische ervaringen. Dit kan zijn een schokkende ervaring, zoals een verkeersongeval of een geweldsmisdrijf. Maar ook voor andere ervaringen die veel invloed hebben gehad op de ontwikkeling van iemands leven zoals pesterijen of krenkingen in de jeugd, die in het hier-en-nu nog steeds invloed hebben kan de methode gebruikt worden. EMDR is een relatief nieuwe therapie.

3.3.2.b Toekomstige activiteiten in de halfopen afdeling

Het masterplan JJIC 2014 vermeldt niet welke maatregel in de halfopen afdeling ten uitvoer zullen worden gelegd¹⁵. De hulpverlening zal voornamelijk bestaan uit het bieden van structuur, behandeling, effectieve interventies, het aanleren van vaardigheden aan de jongeren om hun competenties te vergroten en motivatie om het beste uit zichzelf te halen.

In het hulpverleningsaanbod zal rekening worden gehouden met 5 essentiële aandachtspunten¹⁶ ten behoeve van de ontwikkeling van de jongeren nl:

- Sociaal welzijn;
- Cognitief welzijn;
- Materieel welzijn;
- Spiritueel welzijn;
- Cultureel welzijn.

Bovenstaande aspecten zullen weer terug moeten komen in het dagprogramma van de instelling en zullen deel uitmaken van de verschillende vaardigheden die de jongeren aanleren in de JJIC.

3.3.3 Activiteiten gedurende de onderzoeksperiode

3.3.3.a Uitgevoerde activiteiten in de periode 2012 en 2013

Het jaarverslag 2012 vermeldt de onderstaande uitgevoerde activiteiten:

Onderwijskundig traject: In het kader van het formaliseren van de vakopleidingen en het marktconform aanpassen van de vakopleiding zijn er voorbereidingsgesprekken gevoerd met Inspectie Speciaal Onderwijs, RK-schoolbestuur en Dienst Openbare Scholen. Tevens is een verzoek ingediend bij Dienst Openbare Scholen, maar het traject was niet afgerond en zou in 2013 worden voortgezet. Aan de jongeren kon creatieve therapie o.a. kunstzinnige therapie, muziektherapie en psychomotorische therapie worden gegeven mede door het inzetten van

¹⁵ Gezien de doelgroep en taken van de JJIC gaat de Raad ervan uit dat het hier de civielrechtelijke maatregel van ondertoezichtstelling (OTS) ten uitvoer wordt gelegd.

¹⁶ Dit wordt door de JJIC ook aangeduid als “de holistische aanpak”

stagiaires.

Het jaarverslag 2013 vermeldt de volgende uitgevoerde activiteiten:

Voor alle jongeren in JJIC is een begeleidingsplan opgemaakt, met uitzondering van de jongeren in voorlopige hechtenis. Voor wat betreft het uitvoeren van de individuele begeleidingsplannen vermeldt het jaarverslag het volgende:

- De interventies die aansluiten op de behoeften van de jongeren worden met behulp van stagiaires en ingekochte therapie uitgevoerd;
- Mentorgesprekken konden niet normconform worden uitgevoerd door onvoldoende pedagogisch personeel;
- Om de druk op de groepen te verminderen werden jongeren tijdens de interventies van de groep gehaald om in kleinere groepen te werken;
- Er werd een nieuwe interventie "Interne weerbaarheidstraining" op maat gemaakt en aan de jongeren aangeboden;
- De educatiepakketten voor iedere jongere werd bijgehouden.

Voor wat betreft de activiteiten ten behoeve van het regulier onderwijs en praktische opleidingen meldt het jaarverslag 2013 het volgende :

- Het RK- schoolbestuur verzorgde intern voor de jongeren het funderend onderwijs op vmbo-nivo.
- Er was maar 1 klas vakopleiding mogelijk namelijk "houtbewerken". Tevens gingen enkele jongeren naar een buitenschool.
- In het schooljaar 2013/2014 werd aanvang gemaakt met een VSBO-klas onder leiding van Dienst Openbare Scholen.
- Het (praktische) kappersvak werd intern binnen het vak verzorging bij het VSBO-klas gegeven.

In het kader van de holistische aanpak zijn in 2013 diverse trainingen aan de jongeren gegeven. Dat was mede mogelijk dankzij de inzet van stagiaires. Daardoor was het mogelijk om meerdere opties aan de jongeren aan te bieden voor het behalen van de persoonlijke leerdoelen. De

volgende trainingen werden verzorgd:

- Creatieve therapie;
- Identiteitstraining: “wie ben ik?”;
- Sociale vaardigheidstraining;
- Educatie pakket op maat;
- Normen en waarden training;
- Agressie regulatie training;
- Muzieklessen;
- Zelfredzaamheid training op maat.

Tevens werd in het jaarverslag 2013 melding gemaakt van vaste psychologen die wekelijks de psychologische begeleiding van de jongeren verzorgden. Hiermee werden verschillende handvatten aan het personeel gegeven teneinde de jongeren te blijven stimuleren en te motiveren voor gedragsmodificatie. In het jaar 2013 hebben alle jongeren psychologische begeleiding gehad bij hetzij Skuchami, Psychologisch Maatschap, Yuda bo Yu of bij het Capriles Kliniek.

3.3.3.b Geplande activiteiten in de periode 2014

Het jaarplan JJIC 2014 heeft diverse zorggebieden geïdentificeerd welke moeten bijdragen aan de ontwikkeling van de jongere. Aan de hand van de geïdentificeerde onderwerpen worden vervolgens doelstellingen en concrete activiteiten geformuleerd. Dit wordt schematisch als volgt door de JJIC aangegeven:

Onderwerp	Doelstelling <i>(Wat willen we bereiken? Welk probleem wordt opgelost, of welke uitdaging wordt aangepakt?)</i>	Specifieke activiteiten <i>(met welke activiteiten bereik ik de doelstelling en resultaten)</i>
Pedagogische afdeling	Zorgdragen voor materiele en immateriële welzijn jongeren	<ul style="list-style-type: none"> • Eigen kamer • bescherming eigendom jongeren • rechten en plichten jongeren
	Zorgdragen voor gezond pedagogisch leefklimaat	<ul style="list-style-type: none"> • Naleven normen en waarden • Voorbeeldgedrag tonen • Naleven rechten jongeren
	Zorgdragen voor groepsactiviteiten en gezonde	<ul style="list-style-type: none"> • Naleven normen en waarden;

	sociale relatie tussen jongeren.	<ul style="list-style-type: none"> • Dagelijks structuur; • Corveetaken; • Groepsgeleide interactie • Geestelijke vorming • sport en spel • Themabehandeling
	Regelen van gedragswetenschappelijke testen en interventies voor de jongeren	<ul style="list-style-type: none"> • Verwijsbrief regelen • afspraak regelen • afspraak nakomen
	Opstellen individueel begeleidingsplan	<ul style="list-style-type: none"> • Bestuderen hulpvraag bij plaatsing • Observeren gedrag jongere • Doelen opstellen • Bespreken resultaat psychologische testen met psychologen • Nagaan of alle ontwikkelingsdoelen aangekaart worden • Kiezen geschikte interventies
	Uitvoeren individueel begeleidingsplan	<ul style="list-style-type: none"> • Mentorgesprekken • Zelfverzorging • Individuele interventies • Competentiegericht Sociale vaardigheden/ ontwikkelingtaken bijbrengen • Creatieve (non-verbale) therapieën • Weerbaarheids-trainingen • Drugscounseling • Zelfredzaamheids training
	Rapporteren ontwikkeling jongere aan rechter/OM	<ul style="list-style-type: none"> • Individuele begeleidingsplan bestuderen • Invullen welke leerdoelen wel of niet zijn behaald • Voor strafzaken: Risicotaxatie laten opstellen • Rapport opstellen en ter controle sturen naar directie

Onderwerp	Doelstelling (Wat willen we bereiken? Welk probleem wordt opgelost, of welke uitdaging wordt aangepakt?)	Specifieke activiteiten (met welke activiteiten bereik ik de doelstelling en resultaten)
Onderwijs en vakopleiding	Toezen op onderwijs ZMOK	<ul style="list-style-type: none"> • Uitbested aan RK-schoolbestuur
	Toezen op onderwijs VSBO	<ul style="list-style-type: none"> • Uitbested aan DOS
	Toezen op onderwijs vakopleiding	<ul style="list-style-type: none"> • Jongeren leren een vak (timmeren)
	Kappersopleiding	<ul style="list-style-type: none"> • Jongeren leren de basis voor kappersopleiding
	Cursus Zelfredzaamheid	<ul style="list-style-type: none"> • Jongeren leren de basis voor

		huishouden in een gezin
--	--	-------------------------

Maatschappelijke zorg	Het in de ruime zin des woords bevorderen van het welzijn van de jongeren en hun gezin	<ul style="list-style-type: none"> • Aanname commissie bijstaan
	Begeleiden jongeren en familie	<ul style="list-style-type: none"> • Begeleiden ouders en jongeren • Huisbezoeken afleggen • Schoolbezoeken afleggen • Gesprekken met ouders en andere betrokkenen • Contact onderhouden met alle relevante ketenpartners, zowel op Curaçao als uitlandig • Mede opstellen van behandelingsplannen • Telefonisch contact: ouders in crisis bijstaan en adviseren
	Behartigen belangen van de jongeren	<ul style="list-style-type: none"> • Id-kaarten regelen • Verzekeringskaarten regelen etc. • Regelen in- en uitschrijvingen bij Burg. Stand van jongeren geboren buiten Curaçao • Regelen verblijf vergunning • Bijwonen van kindzittingen • Bijwonen van strafzittingen en evaluaties met OM • Informatiedagen organiseren • Oudermorgen organiseren • Rapporteren
	Werken naar terugplaatsing	<ul style="list-style-type: none"> • Buitenschool dan wel werk regelen • (Jeugd)Reclassering regelen • Sportclub of sociale buurtactiviteiten regelen
	Nazorg	<ul style="list-style-type: none"> • Contacten blijven onderhouden met jongere en ouders; begeleiden bij school/werk; begeleiden bij sociale buurtactiviteiten

Over de periode 2012 en 2013 waren er geen jaarplannen aanwezig. Over 2012 en 2013 waren respectievelijk een management rapportage en een jaarverslag opgesteld.

3.3.4 Uitgevoerde activiteiten in 2014

3.3.4.a Algemeen

Onder 3.2.1 is reeds vermeld dat de JJIC aangeeft dat het personeel is afgenomen met 13 fte's. Als gevolg van het personeelstekort heeft de JJIC ook besloten om minder jongeren aan te nemen en verschillende expertises te clusteren. Volgens het jaarverslag 2013 is de maximale capaciteit van de JJIC 44 jongeren, uitgaande van een volledige personele bezetting. Als gevolg van bovengenoemde omstandigheden werd de maximale capaciteit beperkt tot 32 jongeren. Gedurende de inspectieperiode waren er slechts 28 jongeren opgenomen in de JJIC.

De activiteiten die door de JJIC ten behoeve van de jeugdigen worden ontplooid vinden plaats op een specifieke locatie. In het verleden waren er twee verschillende locaties, maar dat was ten tijde van het onderzoek niet meer het geval. In paragraaf 3.5 zal op de fysieke inrichting worden ingegaan.

3.3.4.b Activiteiten in de gesloten afdeling

De gesloten afdeling bevond zich in een ruimte van Brasami in Otrobanda. De vestiging bij Brasami had geen behandel afdeling en de ruimte was niet geschikt voor opsluiting van jongeren. In september 2014 werd de nieuwbouw bij het complex van JJIC opgeleverd, die een capaciteit had van 8 cellen. Een aantal van de jeugdigen die opgesloten waren in de SDKK-gevangenis, werden overgebracht naar de nieuwbouw. Ten tijde van het onderzoek waren er 8 jongeren opgenomen in de gesloten afdeling en was het complex daardoor volledig in gebruik. Het betrof jeugdigen met een jeugddetentie en jeugdigen die een PIJ maatregel opgelegd hadden. Voor wat betreft de lijst met aantal van nog te plaatsen PIJ / TBR jongeren werd door de JJIC verwezen naar de verantwoordelijke jeugdofficier bij het OM. Aan het verzoek van de Raad aan de jeugdofficier om deze informatie te overleggen werd niet voldaan.

Het traject PIJ voor de jeugdigen is een intensief programma voor een periode van 2 jaar. Bij alle jongeren van de JJIC wordt een intelligentie coëfficiënt (IQ) test en een persoonlijkheidstest afgenomen. Doordat de JJIC niet over een psycholoog beschikt worden de testen gedaan in samenwerking met andere organisaties¹⁷. Bij de gesloten afdeling wordt de sociale competentie gebruikt in combinatie met de algemene normen van de JJIC. In de gesloten afdeling zaten ten tijde van het onderzoek 3 jongeren met een TBR-maatregel en 4 jongeren met een PIJ-maatregel. Nadruk werd gelegd op de ontwikkelingstaken van de jongeren, elke jongere had

¹⁷ Deze zijn: Skuchami, Yuda bo yu, Psychiatrisch Maatschap.

een apart programma afhankelijk van zijn ontwikkeling.

Volgens de JJIC werden de volgende programma's aan deze jongeren aangeboden:

- Intern onderwijs op maat;
- Psychologische begeleiding;
- Psychiatrische behandeling;
- Training communicatieve vaardigheden;
- Sociale Vaardigheids training (SOVA);
- Muziek;
- Individuele spirituele vorming;
- Sport en Spel;
- Mentorgesprek;
- Geplande vrijetijdsbesteding;
- Leer-werktraject (voor jongere met een TBR maatregel);
- Werktraject (voor jongere met een TBR maatregel).

3.3.4.c Activiteiten in de halfopen afdeling

Aanmelden

Plaatsing van de jongeren in de open afdeling geschiedt door de kinderrechter op verzoek van de voogdijraad en/of de Gezinsvoogdij instelling (GVI). Het betreft hierbij implementatie van de civielrechtelijke maatregel van ondertoezichtstelling (OTS). De JJIC krijgt bij de verzoeken een voorlopig rapport. In spoedgevallen kan een jongere meteen worden aangenomen indien een plaatsingsmogelijkheid bestaat, waarna de nodige rapporten worden aangeleverd. Ten tijde van het onderzoek waren er 24 jongeren in de halfopen afdeling en waren er 7 vrije plaatsen bij de JJIC waar jongeren met OTS konden worden geplaatst.

Intake

Bij de open afdeling wordt vooruitlopend op de resultaten van diverse afgelegde testen een voorlopig begeleidingsplan opgesteld door de pedagogische coördinator waarin de informatie uit de ontvangen rapporten wordt vermeld. Na het afnemen van de testen en bespreking van de diverse ontvangen rapporten, worden de leerdoelen in het begeleidingsplan samen met de mentor en de jeugdige opgenomen. Dit plan is gericht op de specifieke individuele behoefte van de jongere. De psycholoog die adviseert over het begeleidingsplan is degene die de jongere heeft getest op IQ en persoonlijkheid. De psycholoog adviseert ook in de keuze van de diverse interventies die de jongere nodig heeft om tot gedragsmodificatie te komen. Vervolgens wordt samen met de mentor het begeleidingsplan besproken en de geschikte interventies vastgelegd. Indien nodig worden andere organisaties zoals de FMA en BRASAMI geraadpleegd bij het uitvoeren van interventies.

Het begeleidingsplan bevat:

- Beeldvorming van de jongere aan de hand van diverse rapporten (opgemaakt door o.a. voogdijraad, school, psycholoog);
- Samen met de jeugdige geformuleerde doelstellingen;
- Interventies: het betreft hierbij interventies die volledig intern kunnen worden voorzien of interventies intern maar met behulp van derden (b.v. een psychiater al dan niet in combinatie met medicaties) kunnen worden aangeboden. Hierbij kan worden gedacht aan muziek, sociale vaardigheden, communicatie.

Dagprogramma's, groepstraining en individuele begeleiding

Elke jongere heeft een gebalanceerd en gestructureerd dagprogramma, waarbij aandacht wordt besteed aan het materieel, sociaal, cognitief, cultureel, lichamelijk en spirituele welzijn van de jongeren. Het dagprogramma omvat o.a.:

- Persoonlijke verzorging (kleding, uiterlijke verzorging, hygiëne);
- Persoonlijke discipline (op tijd zijn, nakomen afspraken);
- Sociale interactie (gezamenlijk ontbijt, lunch en diner);
- Onderwijs.
 - ✓ basisschool

- ✓ ZMOK (dit is een intern school van het RK schoolbestuur bemand door 2 docenten en 1 coördinator)
 - ✓ VSBO (dit is een interne school met docenten van Amador Nita VSBO bemand door 1 docent en 1 coördinator)
 - ✓ werkplaatsen (ten tijde van de inspectie alleen 1 docent houtbewerken)
- Het kan voorkomen dat een jeugdige (conform hun begeleidingsplan) gedurende zijn/haar schooldag na overleg met het schoolhoofd uit de klas wordt gehaald voor individuele therapie (b.v. beeldende kunst, psychiatrische begeleiding, muziek, sociale vaardigheid trainingen, mentorgesprekken).
 - Er zijn regelmatig mentorgesprekken met de jongeren welke meestal in een informele setting zijn, maar ze worden wel altijd geregistreerd.
 - Het namiddag programma van de jongeren bevat meer groepstrainingen ter bevordering van de sociale vaardigheden.
 - Aan de jeugdigen worden dagelijks de mogelijkheid geboden om te sporten. Tweemaal per week is er in samenwerking met SEDREKO de mogelijkheid voor de jongeren om gecertificeerd sport te beoefenen.
 - Tevens presenteren de jongeren wekelijks een bepaald thema in een bijeenkomst genaamd 'Town house'. Alle medewerkers van de JJIC kunnen daarbij aanwezig zijn. Opzet van de presentaties is dat de jongeren een thema kiezen dat ze aanspreken en waarbij ze zich vrij kunnen uiten en public speaking aanleren. De jongeren krijgen daarna feedback over hun gedrag en worden de voor de komende week geplande activiteiten besproken.

Scholing

De Raad heeft gedurende de inspectie de interne VSBO, basisschool en timmerwinkel bezocht. Alle leraren en coördinatoren zijn daarbij geïnterviewd. Respondenten hebben aangegeven dat alle kinderen die bij de JJIC worden ondergebracht leerplichtig zijn volgens de leerplichtlandsverordening¹⁸. Alle jongeren worden bij binnenkomst getest (de zgn. EFO-toets) op hun opleidingsniveau. Aan de hand van de resultaten van de toets wordt aan de jongeren

¹⁸ Landsverordening van de 19e juli 1991 houdende bepalingen tot regeling van de leerplicht.

een passend lesprogramma aangeboden. De beslissing of een jongere naar VSBO of AGO gaat is afhankelijk van de resultaten van deze EFO-toets. De jongeren worden getoetst conform de reguliere regels die vastgesteld zijn door het Expertisecentrum voor Toetsen en Examen (ETE).

De geïnterviewden, een coördinator en twee leraren, werkzaam bij de basisschool / ZMOK (zeer moeilijk lerende opvoedbare kinderen) zijn in dienst van het Rooms-Katholieke schoolbestuur. Ten tijde van het onderzoek was er slechts een leerkracht voor de praktische opleidingen (houtbewerking), aangezien de gewezen - inmiddels gepensioneerde - docenten niet werden vervangen. De respondenten onderschreven het belang van meer praktische opleidingen (ecotechniek, autotechniek, schilderen, metaal en oriëntatie klas). ZMOK -kinderen die niet of onvoldoende kunnen aansluiten op het reguliere schoolprogramma zouden alsnog een voor hun interessante praktische opleiding moeten kunnen volgen.

Er waren ten tijde van het onderzoek 2 VSBO klassen (leerjaar1: 2 jongeren en leerjaar 2: 5 jongeren) met in totaal 7 kinderen waarvan 5 meisjes en 2 jongens. Er was ook een jongere die buiten de JJIC bij de Laufferschool onderwijs volgde. De lesroosters werden opgesteld aan de hand van de behoefte en het aantal van de leerlingen. Dit betrof lesmateriaal voor 1ste en 2de leerjaar. De roosters waren identiek aan die van de Amador Nita. Alle lesmateriaal was ook afkomstig van de Amador Nita VSBO. De leerstoffen werden gedoceerd door de vakdocenten. De JJIC hadt geen inbreng in de opzet, inhoud of omvang van de te doceren vakken.

De individuele (reguliere) toetsen (proefwerken) werden door de interne docenten zelf gemaakt en nagekeken. De (gecoördineerde) proefwerken werden centraal - door de Amador Nita VSBO gemaakt. Doel was dat de jongeren dezelfde lessen krijgen als jongeren op buitenscholen, waardoor ze op hetzelfde leer- en kennisniveau zijn als jongeren bij buitenscholen, hetgeen tot doel had om de kwaliteit van het onderwijs te garanderen en de aansluiting voor de kinderen bij buitenscholen als ze later van de JJIC worden ontslagen mogelijk te maken.

Ten tijde van het onderzoek gaven vier vakdocenten van de Amador Nita les bij de VSBO bij de JJIC, waarvan twee fulltime en twee partime. Zij gaven les in alle vakken met uitzondering van de vakken scheikunde, biologie en ICT. Voor laatstgenoemde vakken waren geen leraren beschikbaar. Volgens planning zou medio november 2014 permanent vijf docenten les geven in alle vakken.

Alleen de jongeren van de open afdeling kregen les bij de VSBO. Volgens respondenten bestond de mogelijkheid om aan de jongeren in de gesloten afdeling les te geven, maar de realisatie hiervan was afhankelijk van een besluit van de Dienst Openbare Scholen op een verzoek van de JJIC.

Guided Group Interaction

Gedurende de interviews hebben respondenten van de JJIC aangegeven dat ze gebruik maakten van de Guided Group Interaction methode. De "Guided Group Interaction" of "Geleide Groeps Interactie" (GGI) is een groeps gesprek van een groep jongeren onder begeleiding van een groepsleider waarbij de jongeren elkaar feedback geven over hun gedrag. De feedback mag betrekking hebben op zowel negatief als positief gedrag. De GGI is een methodiek die gebaseerd is op een sociologisch model dat vanaf 2001 wordt gevolgd en afkomstig is van de Glenn Mills School¹⁹. De methodiek is aangepast aan de Curaçaose cultuur voor de jongeren door het team van de JJIC, zodat meerdere jongeren ermee kunnen worden geholpen.

De aanpassingen waren volgens de JJIC noodzakelijk vanwege het verschil in wetgeving en cultuur. Er zijn o.a. de volgende aanpassingen aangebracht aan de methodiek:

- Een non-status jongere zit bij de JJIC niet op de grond; iedereen zit gewoon op een stoel;
- Jongeren met een non-status²⁰ hebben schoeisel aan;
- Jongeren met een non-status dienen de anderen in hun gezicht aan te kijken en met anderen te praten;
- De groepsleiders in de JJIC zijn niet bevoegd om de jongeren fysiek "hard aan te pakken"; alleen de politie is hiertoe bevoegd.
- Vanwege tekort aan personeel vond de GGI plaats zonder iemand die de GGI observeert en feedback kan geven aan de leider.

In de JJIC hebben de meeste jongeren, gemiddeld 60-70%, tevens een licht verstandelijke beperking (LVB). Het Glenn Mills School systeem is bedoeld voor jongeren met een normaal intelligentieniveau. Dit is de reden geweest om tevens de volgende aanpassingen aan de methodiek te brengen:

¹⁹ Het programma voor een Glenn Mill School is in de afgelopen 30 jaar ontwikkeld in Amerika. Dit als reactie op het percentage minderjarigen dat misdrijven plegen. Dit systeem is ontwikkeld om jonge delinquenten weer op het juiste pad te krijgen. Door een Glenn Mill School wordt de kans op recidive kleiner. De kandidaten worden niet op een Glenn Mill School ontvangen als criminelen. Een Glenn Mill School is géén gevangenis en géén TBS instelling, maar zij kent wel kenmerken van een gevangenis, zoals de vrijheidsontneming, maar bewoners slapen op kamers, en niet in cellen. Glenn Mill is een kans voor een jongere om zijn leven na een fout weer op het rechte pad te brengen, en niet verder af te dalen naar de verkeerde kant.

²⁰ Dit zijn jongeren die negatief scoren op hun Force Field (gedragsevaluatie).

- Bij het geven van feedback aan een jongere moet de jongere niet zomaar alles accepteren en stil blijven, hij mag reageren;
- De GGI wordt niet dagelijks maar 3x per week gehouden.

Het Glenn Mills School systeem werkt "without locks and bars": Het is geen systeem voor een gesloten afdeling. Hierdoor is de gesloten afdeling van de voormalige GOG niet meer operationeel geweest tussen 2001 en 2007.

Op het moment dat de veiligheid in de open afdeling in 2007 niet langer gegarandeerd kon worden is toestemming gevraagd bij de toenmalige regering om af te wijken van de Glenn Mills School en toch een gesloten afdeling te beginnen. Dit werd de gesloten afdeling bij Rembrandtstraat.

Nazorg en ouderbegeleiding

Er waren ten tijde van de inspectie 2 maatschappelijke werkers werkzaam bij JJIC. De maatschappelijk werkers bij de JJIC zijn belast met het monitoren van de thuissituatie van de jongeren. Ze leggen huisbezoek af bij de familie van de jongeren om bij het ontslag van de jongeren uit de JJIC een overwogen besluit te kunnen nemen waar ze het best kunnen worden geplaatst. Dit kan zijn thuis, bij 'New Creation'²¹ of andere familieleden. De nazorg is maximaal 1 jaar waarbij in die periode telefonisch contact wordt onderhouden of huisbezoeken worden afgelegd. Twee keer per jaar organiseert JJIC een oudermorgen voor de ouders, voogden en/of familieleden van de jongeren. Daarbij wordt informatie verschaft over de voortgang van de jongeren. De opkomst was naar de mening van de JJIC zeer laag. Ten tijde van de inspectie werd een training voor ouders georganiseerd met trainers van de SGE. De opkomst hierbij was volgens respondenten van de JJIC redelijk.

Jongeren aan wie civielrechtelijke maatregel van ondertoezichtstelling (OTS) is opgelegd vallen onder begeleiding van een gezinsvoogd (meestal van de Gezinsvoogdij Instelling). De gezinsvoogd wordt door de kinderrechter benoemd. De naam van de gezinsvoogd wordt in de beschikking vermeld.

Opvallend is dat het jaarverslag 2012 geen melding maakt van nazorg en/of ouderbegeleiding. Het jaarverslag 2013 meldde dat de meeste gevallen al in de sociale hulpverlening zaten en dat er in totaal 65 huisbezoeken zijn gedaan.

²¹ Er is een samenwerking met de Stichting New Creation die bereid is om (voormalige) JJIC jongeren te begeleiden na hun 18de jaar voor een periode van maximaal 2 jaar.

3.4 Overleg- en evaluatiemomenten

Overleg

Volgens het jaarplan 2014 hebben de groepsleiders van de paviljoenen (woonruimten) elke week afzonderlijk teammeetings waarin o.a. het gedrag van de jongeren door hun groep wordt geëvalueerd en waarbij voor elke jongere een evaluatie-sheet wordt ingevuld. De resultaten van deze evaluaties worden geregistreerd. De evaluatie resulteert in een beoordeling, hetzij positief, neutraal of negatief over het gedrag van de jongeren in de afgelopen week.

Maandelijks zijn er volgens het jaarplan 2014 overleg bijeenkomsten (interne evaluaties) tussen de hulpverleners over de voortgang van de jeugdigen (dit zijn de zgn. pupillenbespreking). Daarbij wordt o.a. het gedrag van de jongeren op basis van een individueel afgestemd begeleidingsplan voor de jongeren met een strafrechtelijke of civielrechtelijke maatregel besproken en geëvalueerd.

Vanaf augustus 2014 was het de bedoeling van JJIC dat de GVI aanwezig zou zijn bij de pupillen besprekingen. De maatschappelijk werkers van de GVI zouden volgens JJIC namens hun organisatie moeten deelnemen aan deze evaluatiebijeenkomsten. De GVI is belast met de evaluatie en rapportage van de familiesituatie van de jeugdigen. De GVI heeft in de loop van het jaar 2014 aan de JJIC medegedeeld dat ze maar twee keer per jaar aan genoemde overlegmomenten konden deelnemen.

Evaluatie

Elk jaar vindt evaluatie plaats door de kinderrechter in een kinderzitting. De JJIC maakt hiervoor een rapport betreffende de ontwikkeling van de jongere voor de kinderrechter. De kinderrechter beslist gedurende de zitting wat met de opgelegde OTS maatregel van de jeugdige gebeurt. Daarbij wordt gekeken en geëvalueerd welke doelen opgenomen in het begeleidingsplan wel of niet zijn behaald. De kinderrechter kan vervolgens beslissen dat de jeugdige naar huis kan (opheffing van de plaatsing) of dat hij/zij nog een tijd in de JJIC moet blijven (verlenging van de plaatsing) voor verdere begeleiding. In geval van een verlenging kan de rechter tevens beslissen om het plan en de daarin opgenomen doelstellingen aan te passen.

Jeugdigen met een PIJ-strafmaatregel worden 2 keer per jaar geëvalueerd met de jeugdofficier van het OM. De JJIC rapporteert, informeert en adviseert omtrent de voortgang terwijl de beslissing omtrent vervolg en eventuele aanpassing van de behandeling van de PIJ-jeugdigen

geschiedt door de jeugdofficier maar altijd in onderling overleg en in afstemming met het team van de gesloten afdeling van de JJIC.

Rapportages van de jongeren betreffende hun OTS en PIJ/TBR aan respectievelijk de rechter en de jeugdofficier waren ten tijde van de inspectie verschillend in frequentie, vorm en opzet. De JJIC was van plan om deze rapportages volgens een uniform formaat op te maken.

3.5 Infrastructuur en voorzieningen

Het masterplan JJIC 2014 gaat uit van een fysieke inrichting waarbij er in de toekomst sprake zal zijn van een gesloten afdeling en een halfopen afdeling.

De gesloten afdeling is nieuwbouw. Bij de gesloten afdeling wordt het leefgroep principe ingevoerd. De leefgroep is de woonruimte voor de jeugdigen. Elke jongere heeft een eigen kamer en er is een leefruimte met een open keuken. Vanuit pedagogische overwegingen wordt gekozen voor het koken in groepsverband. Elke leefgroep heeft zijn eigen basisvoorzieningen, zoals, woon/eetkamer en spreekkamer. Daarnaast zijn er ook gemeenschappelijke voorzieningen zoals intakekantoor, multifunctionele ruimte, behandelingsruimte en schoolruimte, dokterskamer en bezoekersruimte. Ook maakt het plan melding van kantoor ruimten voor o.a. de unithoofden en gedragswetenschappers. Daarnaast zijn er technische ruimten en is er een centrale loge.

Er is veel aandacht voor de veiligheid en beveiligingseisen aangezien het een gesloten voorziening is. Toegang tot de buitenwereld is beperkt (gecontroleerd) mogelijk en binnen het gebouw zelf zijn niet alle plaatsen vrijelijk toegankelijk.

Conform planning voor de half open afdeling zullen de bestaande paviljoenen en werkzalen van de JJIC worden verbouwd. Het leefgroep principe zal ook binnen de half open afdeling worden ingevoerd en krijgen de jongeren een eigen slaapkamer. De indeling in leefgroep met individuele kamers bevordert de individuele aanpak van de te implementeren sociale competentie methode als onderdeel van de basismethodiek YOUTURN.

De Justitiële Jeugdinrichting bestond ten tijde van het onderzoek uit een totaal van 14 losstaande oude gebouwen en 1 nieuw gebouw, te weten:

- 5 paviljoens (halfopen afdeling);
- 1 paviljoen nieuwbouw (gesloten afdeling)
- 4 werkplaatsgebouwen;

- 1 portiershuis;
- 1 schoolgebouw;
- 1 complex bestaande uit keuken en kantoorruimten;
- 1 gebouw welke als hoofdkantoor dient;
- 1 kapel.

De gebouwen verkeerden in slechte staat en er was duidelijk sprake van achterstallig onderhoud. 2 paviljoens waren niet in gebruik vanwege vernielingen, verricht door de geplaatste jongeren hetzij om hun agressie te uiten of om te kunnen ontsnappen. Alleen 1 werkplaats (houtbewerking) was ten tijde van het onderzoek functioneel en in gebruik, aangezien er weinig jongeren opgenomen waren en er geen personeel was om lessen te geven in de andere werkplaatsen. De andere werkplaatsen die niet gebruikt werden waren bestemd voor het volgen van lessen, te weten: metaalbewerking, autoservice en schilderen.

Het schoolgebouw werd niet optimaal gebruikt vanwege tekort aan jongeren om lessen te volgen. De keukenfaciliteiten werden ten tijde van het onderzoek gebruikt door het opleidingsinstituut FEFFIK om hun leerlingen van de horeca opleiding te leren koken en hun te onderwijzen in kook- en serveertechnieken. De gekookte maaltijden waren bestemd voor de jongeren van de JJIC. Dit geschiedde op grond van afspraken tussen de JJIC en de FEFFIK omdat de JJIC niet meer over een kok beschikte. Het kapel was niet in gebruik wegens achterstallig onderhoud. Er waren ook sportfaciliteiten, die ook als de rest van het complex in slechte staat verkeerden.

Tevens was ten tijde van het onderzoek (september 2014) een nieuwbouw gesloten faciliteit met een beperkte capaciteit voor 8 jongeren in gebruik. Dit deel was op 18 september 2014 in gebruik genomen. Daarbij zijn diverse jongeren die opgenomen waren bij Brasami overgebracht naar de nieuwe gesloten afdeling van de JJIC. Het gebouw was volledig omheind met een muur en was niet toegankelijk voor de andere jongeren in het complex. Voor bepaalde activiteiten (b.v. lessen in de werkplaats) moesten de jongeren uit het nieuwbouw zich voor enkele uren naar het open complex begeven, waarbij ze na het voltooien van hun activiteit wederom werden opgesloten. De nieuwbouw was een tussenoplossing om de jongeren die voorheen in de gesloten afdeling bij de Rembrandstraat in Otrobanda waren opgenomen over te plaatsen naar één locatie. Als definitieve oplossing werd beschouwd het bouwen van de nieuwe gesloten en behandel afdeling conform het masterplan JJIC 2014. Volgens planning zal de nieuwe gesloten en behandelafdeling in het eerste kwartaal van 2016 operationeel zijn. Ten tijde van het onderzoek was men al bezig met het bouwen van de nieuwe omheining.

3.6 Registratie en dossiervorming

De Raad heeft het registratiesysteem en de individuele dossiers van de JJIC geïnspecteerd. Het doel was om een beeld te krijgen welke medewerkers van de JJIC toegang en inzage hebben in de dossiers, welke documenten worden bewaard in de dossiers en hoe worden de dossiers bewaard (toezicht van de informatie). Registratie en dossiervorming geschieden zowel digitaal als handmatig in filemappen.

Filemappen

De Raad heeft 14 dossier doorgenomen met de volgende indeling:

- Gesloten afdeling (PIJ gevallen): 8 jongens.
- Open afdeling (OTS): 3 meisjes en 3 jongens.

De kast met de filemappen was in de afdeling administratie. De achternamen van de jongeren waren op alfabetische volgorde geregistreerd. De dossiers hadden een standaardindeling met tabbladen waarin alle relevante documenten waren opgeborgen. Enkele van deze documenten waren: intake formulier²², beschikking van de kinderrechter, rapport voor de kinderrechter²³, evaluatierapport ten behoeve van de officier van justitie (PIJ)²⁴, psychologisch rapport en rapport van de voogdijraad²⁵. Oudere dossiers van voorgaande jaren en ontslagen jongeren werden separaat in dozen opgeborgen. De volgende personen hadden toegang tot de kast:

- Directeur
- Medewerkers administratie

²² In het intake formulier worden de basisgegevens van het kind (persoonsgegevens) vastgelegd. Daarnaast bevat het ook informatie betreffende de medische gegevens, contactpersonen, lijst van personen die het kind mogen bezoeken en de rechterlijke beschikkingen.

²³ Hierin werd o.a. vermeld: a) de reden tot plaatsing van het kind in de JJIC, b) stand van zaken / evaluaties van de pupillen, c) aandachtspunten en aangeboden interventies, d) schoolgegevens, e) contacten met familie en f) advies van de JJIC. Het advies wordt ondertekend door de mentor, hoofd van de afdeling en pedagogisch coördinator.

²⁴ Hierin wordt vastgesteld de resultaten van de behandelingsplannen gemaakt ten behoeve van het kind. Het rapport is opgemaakt en getekend door het hoofd van de gesloten afdeling en de mentor.

²⁵ Andere documenten afkomstig van andere instanties die te maken hebben gehad met het kind.

- Maatschappelijke werkers
- Pedagogisch coördinator
- Leiders van de afdelingen/ mentoren

Geautomatiseerd systeem

Het registratie systeem bewoners (ReSyBe) is sinds 2011 in gebruik. Het is gemaakt en wordt onderhouden door Bearing Point. Niet alle bestanden en informatie in het geautomatiseerde systeem waren toegankelijk voor het volledig personeel. Alle afdelingen/ functionarissen van de JJIC die te maken hebben met de begeleiding van de jongeren hadden beperkte autorisatie en toegang gelimiteerd tot het voor hen bestemde programma gedeelte.

In het geautomatiseerde systeem werden alle documenten die in de filemappen waren opgeborgen gescand en vervolgens digitaal ingevoerd. Invoeren van gegevens in het systeem geschiedde door de afdeling administratie. Daarnaast had het digitale systeem de mogelijkheid om additionele informatie in te voeren zoals foto's van de jongeren.

4. Analyse

4.1 Het wettelijk kader

Het wettelijk kader voor de werkzaamheden van de JJIC is grotendeels aanwezig. De diverse internationale verdragen, de nationale wetgeving, waaronder de wijzigingen in het nieuwe Wetboek van Strafrecht vormen een solide basis. Volgens het masterplan JJIC ontbreken een aantal zaken met betrekking tot wet- en regelgeving, met name de uitvoeringswetgeving behorende bij het nieuwe Wetboek van Strafrecht. Volgens het plan betreft het de volgende zaken:

1. Landsverordening justitiële jeugdinrichtingen
2. Besluit straffen en maatregelen voor jeugdigen 2012
3. Rechtspositie van jeugdigen in de jeugdinrichting
4. Rechterlijke machtiging voor gesloten jeugdzorg
5. Indiciestelling voor de civiele plaatsing in de jeugdinrichting

Bij navraag door de Raad bij het Ministerie van Justitie is komen vast te staan dat ten tijde van het onderzoek de volgende wetgeving al in conceptvorm klaar waren:

- Concept LB houdende algemene maatregelen strekkende tot vaststelling van straffen en maatregelen jeugdigen;
- Concept LV Justitiële Jeugdinrichting;
- Concept LV in verband met de vaststelling van de materiele en formele rechtspositie ten aanzien van wie de tenuitvoerlegging van een vrijheidsstraf of vrijheidsbenemende maatregel plaatsvindt door verblijf in een Justitiële Jeugdinrichting.

Tevens werd het Centraal College voor de Reclassering middels een regeling belast met jeugdreclassering²⁶ waardoor invulling wordt gegeven aan de verplichting om de jongeren aan wie jeugddetentie is opgelegd en die voldoen aan de wettelijke voorwaarden in voorwaardelijke vrijheid te stellen²⁷.

Aan de hand van bovengenoemde feiten en bevindingen is de Raad van oordeel dat de overheid enige inspanning heeft verricht om het wettelijk kader voor het functioneren van de JJIC zo volledig mogelijk te maken.

4.2 Organisatie en taken

Analyse van de organisatie structuur laat een ambivalent beeld zien. De organisatiestructuur van de JJIC ten tijde van het onderzoek was gebaseerd op het concept van de ‘Nieuw overheid’ van het toenmalige Land Nederlandse Antillen (voor de oude organisatie GOG). Daarnaast was er een masterplan JJIC, waarin een concreet voorstel werd uitgewerkt voor een nieuwe organisatiestructuur (voor de nieuwe organisatie JJIC). De Minister van justitie had het masterplan goedgekeurd, maar het plan was nog niet door de Raad van Ministers goedgekeurd en er moest nog een trekker voor de uitvoering van het masterplan worden benoemd. Dit had tot gevolg dat de JJIC zich gedwongen voelde door deze omstandigheden om voor zichzelf tijdelijk een meer werkbare structuur aan te houden. Dit is een ongewenste situatie die naar de mening van de Raad zo snel mogelijk dient te worden opgelost.

Met het vaststellen van het masterplan kan door de JJIC gericht invulling worden gegeven aan de organisatie en de daarbij behorende gekwalificeerde staf en personeel. Door het aannemen van voldoende gekwalificeerd personeel kan de JJIC korten op de zorg die ten tijde van het onderzoek nog werd uitbesteed en wordt tevens bereikt dat de jongeren intern alle benodigde zorg en begeleiding zullen ontvangen. Mitsdien kan dan ook de opname stop van jongeren die ten tijde van de inspectie van kracht was vanwege tekort aan personeel worden opgeheven. Dit komt allemaal ten goede van de optimalisering en realisering van respectievelijk de hierna nog te bespreken taken en doestellingen van de organisatie.

Uit de analyse blijkt ook duidelijk dat de organisatie vanwege tekort aan gekwalificeerd personeel niet de gewenste invulling kon geven aan de werkzaamheden. Het feit dat de reeds afgeronde wervings- en selectieproces van 5 nieuwe personeelsleden door de regering niet was

²⁶ Bij ministeriele beschikking van 9 december 2013 nr. 2013/045356 (ministeriële beschikking aanwijzing jeugdreclassering).

²⁷ Artikel 1:166 WvSr.

geformaliseerd heeft de opbouw en professionaliseringsslag van de JJIC tijdelijk stilgelegd. De Raad is in oktober 2014 door de JJIC geïnformeerd dat de Minister van Justitie recentelijk besloot om deze vacatures in het instroomplan 2015 op te nemen zodat indienstneming van de 5 nieuwe personeelsleden alsnog in januari 2015 kan plaatsvinden. Ook aan de training van het reeds in dienst zijnde personeel dient prioriteit te worden gegeven. De JJIC moet beschikken over een opleidingsplan, waarbij de training van het personeel in de lijn van de voorstellen en inrichting van het masterplan worden uitgewerkt. Analyse van de taken laat zien dat de JJIC conform de wet uitvoering gaven aan de rechterlijke maatregelen van OTS, PIJ en Jeugddetentie.

4.3 Doelstelling en activiteiten

4.3.1 Doelstelling

De doelstelling van de JJIC staat verankerd in zowel de NBO nota 2009 als het regeerprogramma Curaçao 2013 – 2016. Opvallend is dat noch het masterplan JJIC noch het jaarplan 2014 JJIC melding maakt van de doelstellingen van de organisatie. In verband met het realiseren van de doelstellingen is het noodzakelijk dat de doelstellingen in (jaar)plannen worden opgenomen zodat later in het kader van de planning & control cyclus kan worden getoetst of en in hoeverre de doelstellingen zijn gerealiseerd.

Het is de Raad opgevallen dat uitsluitend aandacht wordt besteed aan doelstellingen gericht op jeugdige gedetineerden oftewel de jongeren waaraan jeugddetentie of een PIJ-maatregel wordt opgelegd. In de doelstelling wordt blijkbaar geen rekening gehouden met jongeren die onder de civielrechtelijke maatregel van ondertoezichtstelling (OTS) worden geplaatst. Laatstgenoemde jongeren vallen immers niet onder de gebruikte term “jeugdige gedetineerden”.

De Raad wenst echter te benadrukken dat de doelstellingen uitgewerkt waren in concrete activiteiten in zowel het masterplan JJIC 2014 als het jaarplan JJIC 2014.

4.3.2 Activiteiten

De activiteiten welke volgens het masterplan JJIC 2014 voor de gesloten afdeling moesten worden uitgevoerd werden ten tijde van het onderzoek nog niet geïmplementeerd. Dat was logisch gezien het feit dat implementatie pas kon geschieden na voltooiing van de nog te bouwen gesloten afdeling en halfopen afdeling.

Analyse van de in het jaarplan JJIC 2014 uitgewerkte te behalen doelen en daarbij geformuleerde concrete activiteiten laat een ambivalent beeld zien. De JJIC gaf ten tijde van het onderzoek invulling aan alle activiteiten die waren gepland, doch niet in de mate van professionaliteit die daarbij gewenst was. Reden daarvoor was gelegen in de reeds hiervoor in hoofdstuk 4.2 vermelde tekort aan personeel en de hierna in hoofdstuk 4.5 nog te analyseren (tekort en gebrekkige) infrastructuur en middelen. De JJIC heeft wel aangegeven dat ter implementatie van de holistische aanpak zoals geformuleerd in het masterplan er in 2013 en 2014 diverse trainingen aan de jongeren zijn gegeven.

Uit de analyse blijkt dat ondanks de beperkte mogelijkheden de JJIC in samenwerking met de Dienst Openbare Scholen en het Rooms-Katholieke schoolbestuur conform planning voldeed aan het bieden van onderwijs aan de jongeren. Het aanbod van onderwijs was ten tijde van het onderzoek echter grotendeels beperkt tot de jongeren in de halfopen afdeling. Het was echter mogelijk voor de jongeren in de gesloten afdeling om praktische opleidingen (houtbewerking) te volgen.

Noemenswaardig is het feit dat er volgens de JJIC werd gewerkt volgens de "Guided Group Interaction" of "Geleide Groeps Interactie" (GGI) maar dat genoemde werkmethode nergens in de plannen was vastgelegd.

Doordat de nieuwe gesloten afdeling van beperkte omvang was en niet gebouwd was om de jongeren een volledige interne behandeling te laten ondergaan kon aan de jongeren geen volwaardig pakket van interventies worden aangeboden. Ook voor de jongeren in de halfopen afdeling werd het onder die omstandigheden maximaal haalbare aan werkzaamheden en activiteiten uitgevoerd. Echter zowel de verouderde infrastructuur van het complex als het tekort aan personeel brachten beperkingen met zich mee in het aanbod, de intensiteit en de duur van de interventies. Beide tekortkomingen worden door de Raad als een ernstige bedreiging gezien voor de continuïteit en de kwaliteit van de activiteiten van de JJIC en de daaraan verbonden nazorg.

De Raad merkt tevens op dat door de relatief hoge frequentie van vluchtgevallen van dezelfde jongeren (volgens de JJIC zijn het vaak de jongeren die verslavingsproblematiek hebben die weglopen) er vaak sprake is van vertraging in de uitvoering van het plan en de interventies van desbetreffende jongeren. De facto dient de JJIC na terugkeer van de voortvluchtige jongeren extra tijd en energie investeren om de opgelopen achterstand of terugval bij de jongeren weer in te halen.

4.4 Overleg- en evaluatiemomenten

De Raad heeft gedurende de inspectie een wekelijkse teammeeting en een maandelijkse pupillenbespreking (interne evaluatie) bijgewoond. De opgedane indruk van de Raad was dat beide vergaderingen goed waren voorbereid. De aanwezige hulpverleners waren kundig en goed op de hoogte van de plannen en interventies van de jongeren. Ook aan de emotionele- en sociale ontwikkeling van de jongeren werd veel aandacht besteed. De hulpverleners deelden hun ervaring betreffende de jongeren met elkaar en er werden concrete afspraken gemaakt betreffende het programma van de jongeren. De Raad heeft bevonden dat de in het jaarplan 2014 opgenomen interne overleg- en evaluatiemomenten ten tijde van het onderzoek conform planning werden uitgevoerd.

Deelname van de GVI aan de pupillen besprekingen vindt de Raad essentieel. Gezien de veelheid aan informatie en de dynamiek en aanpassingen van de trajecten voor de jongeren is de Raad van oordeel dat de door de GVI voorgestelde tweejaarlijkse deelname aan genoemde besprekingen onvoldoende is. De door de JJIC voorgestelde maandelijkse overlegstructuur tussen beide organisaties acht de Raad een beter alternatief in verband met de ontwikkeling van de jongeren.

De Raad heeft gedurende het onderzoek, als toehoorder, een van deze kinderzittingen bijgewoond. De procedure van het opmaken van rapporten voor de zittingen en bijwonen van de zittingen teneinde indien nodig nadere informatie te verschaffen, bleek in de praktijk ook aan de door de JJIC beschreven procedure te voldoen. Voorts dient te worden opgemerkt dat er ook een rapport door de GVI was opgesteld betreffende de situatie van de jongere. Beide rapporten (van de GVI en JJIC) worden onafhankelijk van elkaar door de desbetreffende instanties opgemaakt, maar in de praktijk is er overleg tussen de maatschappelijk werkers van beide instanties betreffende de ontwikkeling en progressie van de jongere. Hierdoor komen beide rapporten grotendeels met elkaar overeen. De rechter was gedurende de zitting zeer te spreken over de werkzaamheden en vooruitgang die door de JJIC en GVI zijn geboekt met de jongere. De beslissing van de rechter was gebaseerd op beide rapporten en een separaat gesprek die de rechter met de jongere heeft gehad.

De Raad heeft gedurende het onderzoek tevens deelgenomen aan een evaluatie-overleg van de JJIC met de jeugdofficier. Het overleg vond plaats telkens in het bijzijn van de betreffende jongere die geëvalueerd werd. De jeugdofficier was volledig op de hoogte van de individuele gevallen van de jongeren en de aanwezige hulpverleners waren tevens goed voorbereid en waren op de hoogte van de plannen, interventies en ontwikkeling van de jongeren. De jongeren werden aangesproken over hun ontwikkeling en kregen de mogelijkheid te reageren en hun ervaringen en wensen te communiceren. De hulpverleners deelden hun ervaring betreffende

de jongeren met de jeugdofficier waarna afspraken werden gemaakt voor het vervolgprogramma van de jongeren.

De Raad ondersteunt het voornemen van de JJIC om de rapportages van de jongeren betreffende hun OTS en PIJ/TBR aan respectievelijk de rechter en de jeugdofficier in de toekomst volgens een uniform formaat op te maken.

4.5 Infrastructuur en voorzieningen

Het masterplan JJIC 2014 gaat uit van een fysieke inrichting waarbij er in de toekomst sprake is van een gesloten afdeling en een open afdeling. De gesloten afdeling zal dan nieuwbouw zijn met een capaciteit van 24 plaatsen, die gerealiseerd wordt in de 1^e fase van het plan. De plannen zijn uitgebreid en gedetailleerd. Het is opmerkelijk dat de verbouwing en inrichting van de paviljoenen en de overige gebouwen voor de halfopen afdeling niet veel aandacht krijgen in het megaplan. Dit wordt door de Raad als een gemiste kans gezien aangezien de fysieke inrichting van de JJIC als een geheel dient te worden gezien, waarbij beide afdelingen elkaar complimenteren en aanvullen. Jongeren moeten in de toekomst de overstap kunnen maken van de gesloten naar de halfopen afdeling in hun traject van socialisatie en herintegratie in de samenleving.

Het oude complex was de facto een halfopen inrichting waarbinnen de jongeren met een OTS maatregel onder toezicht van het bewakingspersoneel vrij konden bewegen. Gezien de slechte fysieke staat van het oude gebouwencomplex is het wenselijk en zelfs aan te raden om op korte termijn de faciliteiten een grondige opknapbeurt te geven. De fysieke inrichting van JJIC en de leefomstandigheden van de jongeren moeten in het kader van een goede begeleiding zoveel mogelijk de realiteit van een huissfeer nabootsen, wat ten tijde van het onderzoek niet het geval was.

Verhuizing naar de gesloten afdeling heeft ondertussen plaatsgevonden op 18 september 2014. Volgens bekomen informatie van de JJIC was er een wachtlijst van jeugdigen die opgesloten waren in de SDKK-gevangenis, maar er was onvoldoende ruimte in de gesloten afdeling om ze daar onder te brengen. Hieruit blijkt dat het noodzakelijk was om met de bouw van de 1^e fase van de gesloten afdeling aan te vangen.

De Raad heeft kennis genomen van het feit dat het masterplan wel door de verantwoordelijke minister was goedgekeurd, maar nog niet door de Raad van Ministers was vastgesteld. Hierdoor was er ten tijde van het onderzoek sprake van een situatie waarbij het masterplan de basis vormde voor de fysieke inrichting van de JJIC en op basis waarvan zelfs aanvang was gemaakt

met de nieuwbouw, maar het plan nog niet formeel was goedgekeurd. Dit dient volgens de Raad zo spoedig mogelijk te worden rechtgetrokken.

4.6 Registratie en dossiervorming

Analyse van het registratiesysteem en de individuele dossiers van de JJIC geeft een positief beeld. De afdeling en locatie waar de filemappen zich bevonden was niet voor onbevoegden toegankelijk. De dossiers waren overzichtelijk en degelijk geordend. De door de JJIC gehanteerde systematiek voldeed aan de vereisten. De Raad spreekt zijn waardering uit voor de inspanningen die door de JJIC zijn verricht om de dossiers en de informatie van de jongeren over langere periodes te archiveren.

Het geautomatiseerde registratie systeem bewoners (ReSyBe) is operationeel en toegankelijk voor de personeelsleden. Het systeem bevat meer informatie dan die in de filemappen, waardoor de relevante informatie digitaal beschikbaar was. De Raad juicht de voorgenomen plannen om het systeem ten behoeve van de efficiency en effectiviteit van de werkzaamheden uit te breiden en te moderniseren toe.

4.7 Het beleid van de overheid en de aanbevelingen van het rapport Camelia-Römer

Zoals eerder aangegeven heeft de overheid het beleid met betrekking tot de JJIC in het regeerprogramma uitgewerkt in aandachtsgebieden en specifieke werkgebieden. Het beleid van de overheid is vooral repressief, gericht op het creëren van een optimale omgeving waarin jeugdige gedetineerden effectief en doelgericht worden geresocialiseerd met het oog op hun terugkeer in de maatschappij. De nadruk ligt vooral op jeugdige gedetineerden welke in een gesloten afdeling onder de jeugddetentie of PIJ-maatregel vallen. Er is onvoldoende aandacht voor de jeugdigen die onder de OTS in een halfopen afdeling dienen te worden ondergebracht en behandeld. Voor wat betreft de door de overheid te bereiken resultaten kan na analyse van alle bovenvermelde feiten het volgende worden gesteld

- De bouw van een gesloten behandelafdeling voor jongeren bij de JJIC is aangevangen.
- De werkplaatsen (metsel, eco, leslokaal, timmerwinkel, productie en metaal) t.b.v. vorming van de jeugdige gedetineerden zijn niet gerenoveerd.
- Met de bouw van een nieuwe omheining ter verhoging van veiligheid binnen / buiten de

inrichting werd aangevangen.

- Er waren acht detentiecellen in gebruik genomen.

Analyse van de knelpunten die in februari 2006 door de Commissie Evaluatieonderzoek Rechtshandhaving Nederlandse Antillen (commissie Camelia-Römer) in haar rapport bij de toenmalige GOG waren geconstateerd laat zien dat de meeste ervan ten tijde van het onderzoek nog steeds aanwezig waren. Er was ten tijde van de inspectie nog steeds sprake van hoge werkdruk als gevolg van een tekort aan pedagogisch geschoold personeel en er was nog steeds sprake van vergrijzing van het personeel. Ook de formele organisatiestructuur kwam niet meer overeen met de toenmalige situatie. Tenslotte kwamen als gevolg van onderbezetting de veiligheids- en begeleidingsvoorwaarden nog steeds in het gedrang.

Voor wat betreft de door die commissie gedane aanbeveling was het beeld wel positiever. Het wijzigen van het Wetboek van Strafrecht met bijzondere bepalingen voor jeugdige personen (Titel X) is gerealiseerd en de nieuwe wet is sinds november 2011 van kracht. Tevens is komen vast te staan dat ten tijde van het onderzoek diverse wetgeving al in conceptvorm klaar waren. De bouw van een nieuwe gesloten afdeling was aangevangen, maar de renovatie van het oude gebouw was nog niet gepland. De door de commissie aanbevolen herziening van de formatie van het instituut en herwaardering van de functies was meegenomen in diverse plannen (o.a. het masterplan 2012 en het jaarplan 2014), maar moest nog formeel door de regering worden geaccordeerd om vervolgens te worden uitgevoerd. Voor wat betreft het voorstel van de commissie dat door de organisatie afspraken dienen te worden gemaakt met relevante instanties met betrekking tot de samenwerking c.q. afhandelen van zaken met het instituut werden de nodige stappen ondernomen. Aan het advies tot het opstarten van een traject van begeleid wonen (zelfstandig wonen en werken) ten behoeve van pupillen die geen huisvesting en/of goed huismilieu hebben bij het verlaten van het instituut werd ten tijde van het onderzoek nog geen invulling gegeven.

De JJIC beschikte nog niet over een begeleid woonproject, maar had wel in het verleden aangegeven dat dit noodzakelijk was. Ondertussen waren er wel andere begeleid woonprojecten opgericht door enkele stichtingen en werd besloten om met deze stichtingen samen te werken. Het betrof namelijk de stichting "New Creation" waar jongens tussen de 14 en 21 jaar kunnen worden opgevangen en de Licht Verstandelijke Beperking-huis van de SGR-groep. Bij beide organisaties konden jongeren van de JJIC met een positieve houding en ontwikkeling, maar waarvoor er geen uitzicht was op een goed huismilieu worden ondergebracht ter voorbereiding op hun volledige terugkeer in de maatschappij. Plaatsing van deze jongeren bij beide organisaties was afhankelijk van de door de gehanteerde

toelatingscriteria. Hierdoor was het voor de JJIC jongeren niet zeker of zij konden deelnemen aan een begeleid woonproject.

De jongeren werden in het kader van een door de JJIC opgesteld vervolgtraject het volgen van onderwijs of een baan gegarandeerd. De JJIC zorgde ook ervoor dat bij een eventuele terugplaatsing de jongere ook ingeschreven werd op een school buiten de JJIC.

5. Conclusies en aanbevelingen

Inleiding

De Raad heeft dit onderzoek toegespitst op het beantwoorden van de vraag in hoeverre en op welke wijze door de Justitiële Jeugdinrichting Curaçao invulling wordt gegeven aan hun taken. Daarbij zijn diverse deelvragen geformuleerd. De Raad heeft vervolgens de doelstellingen en de diverse activiteiten geïdentificeerd en vervolgens getoetst in hoeverre en op welke wijze invulling wordt gegeven aan de activiteiten door de Justitiële Jeugdinrichting Curaçao. In dit hoofdstuk zullen aan de hand van alle hiervoor genoemde bevindingen en analyses vervolgens de conclusies worden geformuleerd.

5.1 Het wettelijk kader

Het wettelijk kader voor de werkzaamheden van de JJIC is al grotendeels aanwezig. De diverse internationale verdragen en de nationale wetgeving, waaronder de wijzigingen van het nieuwe Wetboek van Strafrecht vormen een solide basis. De overheid was tevens doende om diverse ontbrekende en aanvullende wetgeving betreffende de taken en verplichtingen verbonden aan de inrichting en uitvoering van werkzaamheden van de Justitiële Jeugdinrichting af te ronden. Ook het formaliseren van de regeling waarbij het Centraal College voor de Reclassering werd belast met jeugdreclassering wordt door de Raad als een duidelijk signaal gezien door de regering dat het wettelijk kader diligent wordt aangepakt. Aan de hand van bovengenoemde feiten en bevindingen concludeert de Raad dat de overheid de benodigde inspanningen heeft verricht om het wettelijk kader voor het functioneren van de JJIC zo volledig mogelijk te maken.

5.2 Organisatie en taken

De organisatiestructuur van de JJIC ten tijde van het onderzoek was conform de oude organisatie van de GOG. Daarnaast was er een masterplan JJIC dat wel door de Minister van justitie was goedgekeurd, maar nog niet door de Raad van Ministers. Met het vaststellen van het masterplan kan de JJIC gericht invulling geven aan de organisatie en de daarbij behorende

gekwalficeerde staf en personeel werven en plaatsen. In verband met deze ongewenste situatie, namelijk het ontbreken van een goedgekeurd plan, bood het besluit van de Minister van Justitie om 5 vacatures in de instroomplan 2015 op te nemen een tijdelijke oplossing, waardoor indienstneming van deze 5 nieuwe personeelsleden alsnog in januari 2015 kan plaatsvinden. De werkzaamheden van de medewerkers van de JJIC werd tevens bemoeilijkt door het ontbreken van structurele bijscholing- en opleidingsmogelijkheden. De Raad concludeerde dat ondanks de genoemde beperkingen de JJIC als bevoegde en aangewezen instantie conform de wet uitvoering gaf aan de rechterlijke maatregelen van OTS, PIJ en Jeugddetentie ten aanzien van minderjarigen.

5.3 Doelstelling en activiteiten

5.3.1 Doelstelling

De doelstelling van de JJIC staat verankerd in zowel de NBO nota 2009 als het regeerprogramma Curaçao 2013 – 2016. Noch het masterplan JJIC noch het jaarplan 2014 JJIC melden wat de doelstellingen van de organisatie zijn. De doelstellingen zijn echter uitsluitend geformuleerd op behandeling van jeugdige gedetineerden oftewel de jongeren waaraan jeugddetentie of een PIJ-maatregel wordt opgelegd. Er wordt ogenschijnlijk geen rekening gehouden met jongeren die onder de civielrechtelijke maatregel van ondertoezichtstelling (OTS) worden geplaatst. Laatstgenoemde jongeren vallen niet onder de gebruikte term “jeugdige gedetineerden”.

5.3.2 Activiteiten

De activiteiten volgens het masterplan JJIC 2014 werden nog niet geïmplementeerd. Dat was logisch en die activiteiten zouden pas geschieden na voltooiing van de nog te bouwen gesloten- en halfopen afdeling. De in het jaarplan JJIC 2014 uitgewerkte doelstellingen en de daarbij geformuleerde concrete activiteiten werden uitgevoerd, maar niet op het vereiste professioneel niveau, vanwege tekort aan voldoende opgeleid personeel en tekort aan infrastructuur en middelen.

De nieuwe gesloten afdeling beschikte over een beperkte opvangcapaciteit en was niet ingericht om de jongeren een volledige interne behandeling te laten ondergaan. Daardoor kon aan de jongeren geen volwaardig pakket van interventies worden aangeboden. Positieve noot

hierbij is dat dit in de toekomst met de oplevering van de nieuwe gesloten en behandelafdeling zal worden verholpen. Voor de jongeren in de halfopen afdeling had een combinatie van zowel de verouderde infrastructuur van het complex als het tekort aan personeel tot gevolg dat aan hen een beperkt aanbod, intensiteit en duur van de interventies kon worden aangeboden.

In de gevallen dat de jongeren uit JJIC vluchten is er vaak sprake van een terugval in de uitvoering van het plan en de interventies van desbetreffende jongeren. Na terugkeer van de voortvluchtige jongeren moeten extra tijd en energie wederom worden geïnvesteerd om de opgelopen achterstand in te halen, hetgeen wederom een extra belasting legt op de reeds schaarse middelen van de JJIC.

De Raad komt tot de conclusie dat de geconstateerde tekortkomingen een ernstige bedreiging vormen voor de continuïteit van de activiteiten van de JJIC en de daaraan verbonden nazorg.

Voor wat betreft de mogelijkheden voor scholing concludeert de Raad dat de JJIC ondanks de beperkte mogelijkheden in samenwerking met de Dienst Openbare Scholen en het Rooms-Katholieke schoolbestuur conform planning onderwijs aan de jongeren bood. Het aanbod aan funderend onderwijs en VSBO was ten tijde van het onderzoek bestemd voor uitsluitend de jongeren in de halfopen afdeling. De Raad acht het van essentieel belang dat mede in het kader van de internationale rechten van het kind hieraan op korte termijn de nodige aandacht wordt besteed. Ook de jongeren opgenomen in de gesloten afdeling hebben recht op onderwijs.

5.4 Overleg- en evaluatiemomenten

De wekelijkse teammeetings en maandelijkse pupillenbesprekingen (interne evaluatie) worden inhoudelijk zorgvuldig voorbereid en vakkundig behandeld. Alle facetten van de ontwikkeling van de jongeren worden besproken, waarbij concrete afspraken worden gemaakt en gemonitord. De Raad spreekt zijn waardering uit voor de grote mate van betrokkenheid en inzet van de JJIC hulpverleners.

De GVI nam als ketenpartner geen deel aan de pupillen besprekingen. Deelname van de GVI aan genoemde besprekingen is essentieel gezien de diverse begeleidingstrajecten waaraan de GVI ten behoeve van de jongeren invulling geeft. Een beter inzicht van de GVI in de ontwikkeling van de jongeren gedurende hun opname in de JJIC komt zowel de werkzaamheden van de GVI als de ondersteuning van de GVI aan de jongeren ten goede. De Raad komt tot de conclusie dat het zowel wenselijk als in het belang van de jongeren is dat invulling wordt gegeven aan de door de JJIC voorgestelde maandelijkse overlegstructuur tussen beide organisaties.

De Raad komt tot de conclusie dat door de JJIC conform planning invulling wordt gegeven aan het beschreven traject van de kindersittingen. De Raad komt tevens tot de conclusie dat door de JJIC genoegzaam invulling wordt gegeven aan de evaluatie-overleggen van de JJIC met de jeugdofficier.

5.5 Infrastructuur en voorzieningen

Het masterplan JJIC 2014 gaat uit van een fysieke inrichting waarbij er in de toekomst sprake is van een gesloten afdeling en een open afdeling. Het was opmerkelijk dat vooral de gesloten afdeling veel aandacht kreeg, waarbij de verbouwing en inrichting van de bestaande paviljoenen en de overige gebouwen voor de halfopen afdeling niet veel aandacht kregen. De Raad is van mening dat de fysieke inrichting van de JJIC als een geheel dient te worden gezien, waarbij de gesloten afdeling en de halfopen afdeling elkaar complimenteren en aanvullen en de jongeren van de gesloten afdeling naar de halfopen afdeling kunnen overgaan in hun traject van socialisatie en herintegratie in de samenleving.

Het oude gebouwencomplex verkeerde in slechte fysieke staat en was toe aan een grondige opknapbeurt. Bij de verbouwing moet rekening worden gehouden met het feit dat de fysieke inrichting en leefomstandigheden van de jongeren in de halfopen afdeling zoveel mogelijk de realiteit in een huissfeer moeten nabootsen.

5.6 Registratie en dossiervorming

De Raad is positief gesteld over het digitale registratiesysteem en de handmatige individuele dossiervorming van de JJIC. De Raad concludeert dat ze aan de minimale eisen / normen voldoen die aan registratie, dossier en archief kunnen worden gesteld.

5.7 Het beleid van de overheid en de aanbevelingen van het rapport Camelia-Römer

Het beleid van de overheid is vooral repressief, gericht op het creëren van een optimale omgeving waarin jeugdige gedetineerden effectief en doelgericht worden gesocialiseerd met het oog op hun terugkeer in de maatschappij. Zoals hiervoor reeds is vastgesteld ligt het nadruk daarbij vooral op jeugdige gedetineerden welke in een gesloten afdeling onder de jeugddetentie of PIJ-maatregel worden ondergebracht. Er is onvoldoende aandacht voor de

jeugdigen die onder de OTS in een halfopen afdeling dienen te worden ondergebracht en behandeld.

Voor wat betreft de door de overheid te bereiken resultaten concludeert de Raad dat deze nog niet allemaal waren gehaald. Er waren wel acht detentiecellen in gebruik genomen, maar er renovatie van de werkplaatsen t.b.v. vorming van de jeugdige gedetineerden was nog niet aangevangen. Wel was reeds aanvang gemaakt met de bouw van een gesloten behandelafdeling voor jongeren bij de JJIC en was er ook aanvang gemaakt met de bouw van een nieuwe omheining ter verhoging van veiligheid binnen / buiten de inrichting.

De Raad komt tot de conclusie dat meeste knelpunten die in februari 2006 door de Commissie Evaluatieonderzoek Rechtshandhaving Nederlandse Antillen (commissie Camelia-Römer) in haar rapport bij de toenmalige GOG waren geconstateerd waren ten tijde van het onderzoek nog steeds aanwezig. Er was nog steeds sprake van hoge werkdruk als gevolg van een tekort aan pedagogisch geschoold personeel en vergrijzing van het personeel. Ook de formele organisatiestructuur was niet aangepast. Als gevolg van onderbezetting waren de veiligheids- en begeleidingsvoorwaarden nog steeds een zorgpunt.

Voor wat betreft de door de commissie toentertijd gedane aanbeveling komt de raad tot de conclusie dat het beeld wel positiever was. Het wijzigen van het Wetboek van Strafrecht met bijzondere bepalingen voor jeugdige personen (Titel X) was gerealiseerd en van kracht en nieuwe wetgeving was in conceptvorm klaar. Hiervoor is reeds aangegeven dat met het bouwen van een nieuwe gesloten afdeling aanvang was gemaakt, maar de renovatie van het oude complex was nog niet gepland. De door de commissie aanbevolen herziening van de formatie van het instituut en herwaardering van de functies waren meegenomen in het masterplan 2012 en het jaarplan 2014, maar kon nog niet worden doorgevoerd omdat het nog formeel door de regering moest worden vastgesteld. Voor wat betreft het voorstel van de commissie dat door de organisatie afspraken dienen te worden gemaakt met relevante instanties met betrekking tot de samenwerking c.q. afhandelen van zaken met het instituut werden de nodige stappen ondernomen. Het advies tot het opstarten van een traject van begeleid wonen (zelfstandig wonen en werken) ten behoeve van pupillen die geen huisvesting en/of goed huismilieu hebben bij het verlaten van het instituut was nog niet opgestart, alhoewel de JJIC de noodzaak daarvoor erkende. Wel werd er met twee verschillende organisaties samengewerkt om de daarvoor in aanmerking komende jongens alsnog in een vergelijkbaar traject op te nemen. Nadeel hierbij was dat de toelating van de jongeren van de JJIC afhankelijk was van een door deze organisaties gehanteerd selectieproces.

5.8 Aanbevelingen aan de Minister

Algemene aanbevelingen aan de Minister

- De doelstelling van de JJIC dient te worden geherformuleerd, waarbij de behandeling van de jongeren die onder de civielrechtelijke maatregel van ondertoezichtstelling (OTS) vallen in de formulering wordt betrokken.
- Draag zorg voor de totstandkoming van de in voorbereiding zijnde conceptwetgeving betreffende de taken en verplichtingen verbonden aan de inrichting en uitvoering van werkzaamheden van de Justitiële Jeugdinrichting.
- Bied het Masterplan JJIC 2014 ter goedkeuring aan de Raad van Ministers.
- Betrek de leiding van de JJIC actief bij de reeds van start gegane plannen betreffende de bouw-, inrichting en organisatie van de nieuwe gesloten behandelafdeling conform het masterplan JJIC 2014.
- Draag op korte termijn zorg voor de renovatie van de bestaande paviljoenen en de overige gebouwen voor de halfopen afdeling van de JJIC.
- Draag zorg dat de JJIC over voldoende gekwalificeerd personeel beschikt.

Aanbevelingen aan de Minister met betrekking tot de JJIC

- Zie erop toe dat de JJIC een opleidingsplan in overeenstemming met het masterplan opstelt en uitvoert.
- Draag zorg voor een volwaardig scholings- en opleidingsprogramma voor jongeren in de gesloten afdeling.

Bijlage I: Internationaal verdrag inzake de rechten van het kind

• Verdrag inzake de rechten van het kind

Preambule

- De Staten die partij zijn bij dit Verdrag,

Overwegende dat, in overeenstemming met de in het Handvest van de Verenigde Naties verkondigde beginselen, erkenning van de waardigheid inherent aan, alsmede van de gelijke en onvervreembare rechten van, alle leden van de mensengemeenschap de grondslag is voor vrijheid, gerechtigheid en vrede in de wereld,

Indachtig dat de volkeren van de Verenigde Naties in het Handvest hun vertrouwen in de fundamentele rechten van de mens en in de waardigheid en de waarde van de mens opnieuw hebben bevestigd en hebben besloten sociale vooruitgang en een hogere levensstandaard in groter vrijheid te bevorderen,

Erkennende dat de Verenigde Naties in de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens en in de Internationale Verdragen inzake de Rechten van de Mens hebben verkondigd en zijn overeengekomen dat een ieder recht heeft op alle rechten en vrijheden die daarin worden beschreven, zonder onderscheid van welke aard ook, zoals naar ras, huidskleur, geslacht, taal, godsdienst, politieke of andere overtuiging, nationale of sociale afkomst, eigendom, geboorte of andere status,

Eraan herinnerende dat de Verenigde Naties in de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens hebben verkondigd dat kinderen recht hebben op bijzondere zorg en bijstand,

Ervan overtuigd dat aan het gezin, als de kern van de samenleving en de natuurlijke omgeving voor de ontplooiing en het welzijn van al haar leden en van kinderen in het bijzonder, de nodige bescherming en bijstand dient te worden verleend opdat het zijn verantwoordelijkheden binnen de gemeenschap volledig kan dragen,

Erkennende dat het kind, voor de volledige en harmonische ontplooiing van zijn of haar persoonlijkheid, dient op te groeien in een gezinsomgeving, in een sfeer van geluk, liefde en begrip,

Overwegende dat het kind volledig dient te worden voorbereid op het leiden van een zelfstandig leven in de samenleving, en dient te worden opgevoed in de geest van de in het Handvest van de Verenigde Naties verkondigde idealen, en in het bijzonder in de geest van vrede, waardigheid, verdraagzaamheid, vrijheid, gelijkheid en solidariteit,

Indachtig dat de noodzaak van het verlenen van bijzondere zorg aan het kind is vermeld in de Verklaring van Genève inzake de Rechten van het Kind van 1924 en in de Verklaring van de Rechten van het Kind, aangenomen door de Algemene Vergadering op 20 november 1959 en is erkend in de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens, in het Internationaal Verdrag inzake Burgerrechten en Politieke Rechten (met name in de artikelen 23 en 24), in het Internationaal Verdrag inzake Economische, Sociale en Culturele Rechten (met name in artikel 10) en in de statuten en desbetreffende akten van gespecialiseerde organisaties en internationale organisaties die zich bezighouden met het welzijn van kinderen,

Indachtig dat, zoals aangegeven in de Verklaring van; de Rechten van het Kind, „het kind op grond van zijn lichamelijke en geestelijke onrijpheid bijzondere bescherming en zorg nodig heeft, met inbegrip van geëigende wettelijke bescherming, zowel vóór als na zijn geboorte”,

Herinnerende aan de bepalingen van de Verklaring inzake Sociale en Juridische Beginselen betreffende de Bescherming en het Welzijn van Kinderen, in het bijzonder met betrekking tot Plaatsing in een Pleeggezin en Adoptie, zowel Nationaal als Internationaal; de Standaard Minimumregels van de Verenigde Naties voor de Toepassing van het Recht op Jongeren (de Beijingregels); en de Verklaring inzake de Bescherming van Vrouwen en Kinderen in Noodsituaties en Gewapende Conflicten,

Erkennende dat er, in alle landen van de wereld, kinderen zijn die in uitzonderlijk moeilijke omstandigheden leven, en dat deze kinderen bijzondere aandacht behoeven,

Op passende wijze rekening houdend met het belang van de tradities en culturele waarde die ieder volk hecht aan de bescherming en de harmonische ontwikkeling van het kind,

Het belang erkennende van internationale samenwerking ter verbetering van de levensomstandigheden van kinderen in ieder land, in het bijzonder in de ontwikkelingslanden,

Zijn het volgende overeengekomen:

• **DEEL I**

• **Artikel 1**

Voor de toepassing van dit Verdrag wordt onder een kind verstaan ieder mens jonger dan achttien jaar, tenzij volgens het op het kind van toepassing zijnde recht de meerderjarigheid eerder wordt bereikt.

• **Artikel 2**

- 1. De Staten die partij zijn bij dit Verdrag, eerbiedigen en waarborgen de in het Verdrag beschreven rechten voor ieder kind onder hun rechtsbevoegdheid zonder discriminatie van welke aard ook, ongeacht ras, huidskleur, geslacht, taal, godsdienst, politieke of andere overtuiging, nationale, etnische of maatschappelijke afkomst, welstand, handicap,

geboorte of andere omstandigheid van het kind of van zijn of haar ouder of wettige voogd.

- 2. De Staten die partij zijn, nemen alle passende maatregelen om te waarborgen dat het kind wordt beschermd tegen alle vormen van discriminatie of bestraffing op grond van de omstandigheden of de activiteiten van, de meningen geuit door of de overtuigingen van de ouders, wettige voogden of familieleden van het kind.

• Artikel 3

- 1. Bij alle maatregelen betreffende kinderen, ongeacht of deze worden genomen door openbare of particuliere instellingen voor maatschappelijk welzijn of door rechterlijke instanties, bestuurlijke autoriteiten of wetgevende lichamen, vormen de belangen van het kind de eerste overweging.
- 2. De Staten die partij zijn, verbinden zich ertoe het kind te verzekeren van de bescherming en de zorg die nodig zijn voor zijn of haar welzijn, rekening houdend met de rechten en plichten van zijn of haar ouders, wettige voogden of anderen die wettelijk verantwoordelijk voor het kind zijn, en nemen hiertoe alle passende wettelijke en bestuurlijke maatregelen.
- 3. De Staten die partij zijn, waarborgen dat de instellingen, diensten en voorzieningen die verantwoordelijk zijn voor de zorg voor of de bescherming van kinderen voldoen aan de door de bevoegde autoriteiten vastgestelde normen, met name ten aanzien van de veiligheid, de gezondheid, het aantal personeelsleden en hun geschiktheid, alsmede bevoegd toezicht.

• Artikel 4

De Staten die partij zijn, nemen alle passende wettelijke, bestuurlijke en andere maatregelen om de in dit Verdrag erkende rechten te verwezenlijken. Ten aanzien van economische, sociale en culturele rechten nemen de Staten die Partij zijn deze maatregelen in de ruimste mate waarin de hun ter beschikking staande middelen dit toelaten en, indien nodig, in het kader van internationale samenwerking.

• Artikel 5

De Staten die partij zijn, eerbiedigen de verantwoordelijkheden, rechten en plichten van de ouders of, indien van toepassing, van de leden van de familie in ruimere zin of de gemeenschap al naar gelang het plaatselijk gebruik, van wettige voogden of anderen die wettelijk verantwoordelijk zijn voor het kind, voor het voorzien in passende leiding en begeleiding bij de uitoefening door het kind van de in dit Verdrag erkende rechten, op een wijze die verenigbaar is met de zich ontwikkelende vermogens van het kind.

• Artikel 6

- 1. De Staten die partij zijn, erkennen dat ieder kind het inherente recht op leven heeft.
- 2. De Staten die partij zijn, waarborgen in de ruimst mogelijke mate de mogelijkheden tot overleven en de ontwikkeling van het kind.

- **Artikel 7**

- 1. Het kind wordt onmiddellijk na de geboorte ingeschreven en heeft vanaf de geboorte het recht op een naam, het recht een nationaliteit te verwerven en, voor zover mogelijk, het recht zijn of haar ouders te kennen, en door hen te worden verzorgd.
- 2. De Staten die partij zijn, waarborgen de verwezenlijking van deze rechten in overeenstemming met hun nationale recht en hun verplichtingen krachtens de desbetreffende internationale akten op dit gebied, in het bijzonder wanneer het kind anders staatloos zou zijn.

- **Artikel 8**

- 1. De Staten die partij zijn, verbinden zich tot eerbiediging van het recht van het kind zijn of haar identiteit te behouden, met inbegrip van nationaliteit, naam en familiebetrekkingen zoals wettelijk erkend, zonder onrechtmatige inmenging.
- 2. Wanneer een kind op niet rechtmatige wijze wordt beroofd van enige of alle bestanddelen van zijn of haar identiteit, verlenen de Staten die partij zijn passende bijstand en bescherming, teneinde zijn identiteit snel te herstellen.

- **Artikel 9**

- 1. De Staten die partij zijn, waarborgen dat een kind niet wordt gescheiden van zijn of haar ouders tegen hun wil, tenzij de bevoegde autoriteiten, onder voorbehoud van de mogelijkheid van rechterlijke toetsing, in overeenstemming met het toepasselijke recht en de toepasselijke procedures, beslissen dat deze scheiding noodzakelijk is in het belang van het kind. Een dergelijke beslissing kan noodzakelijk zijn in een bepaald geval, zoals wanneer er sprake is van misbruik of verwaarlozing van het kind door de ouders, of wanneer de ouders gescheiden leven en er een beslissing moet worden genomen ten aanzien van de verblijfplaats van het kind.
- 2. In procedures ingevolge het eerste lid van dit artikel dienen alle betrokken partijen de gelegenheid te krijgen aan de procedures deel te nemen en hun standpunten naar voren te brengen.
- 3. De Staten die partij zijn, eerbiedigen het recht van het kind dat van een ouder of beide ouders is gescheiden, op regelmatige basis persoonlijke betrekkingen en rechtstreekse contact met beide ouders te onderhouden, tenzij dit in strijd is met het belang van het kind.

- 4. Indien een dergelijke scheiding voortvloeit uit een maatregel genomen door een Staat die partij is, zoals de inhechtenisneming, gevangenneming, verbanning, deportatie, of uit een maatregel het overlijden ten gevolge hebbend (met inbegrip van overlijden, door welke oorzaak ook, terwijl de betrokkene door de Staat in bewaring wordt gehouden) van één ouder of beide ouders of van het kind, verstrekt die Staat, op verzoek, aan de ouders, aan het kind of, indien van toepassing, aan een ander familielid van het kind de noodzakelijke inlichtingen over waar het afwezige lid van het gezin zich bevindt of waar de afwezige leden van het gezin zich bevinden, tenzij het verstrekken van die inlichtingen het welzijn van het kind zou schaden. De Staten die partij zijn, waarborgen voorts dat het indienen van een dergelijk verzoek op zich geen nadelige gevolgen heeft voor de betrokkene(n).

- **Artikel 10**

- 1. In overeenstemming met de verplichting van de Staten die partij zijn krachtens artikel 9, eerste lid, worden aanvragen van een kind of van zijn ouders om een Staat die partij is, voor gezinshereniging binnen te gaan of te verlaten, door de Staten die partij zijn met welwillendheid, menselijkheid en spoed behandeld. De Staten die partij zijn, waarborgen voorts dat het indienen van een dergelijke aanvraag geen nadelige gevolgen heeft voor de aanvragers en hun familieleden.
- 2. Een kind van wie de ouders in verschillende Staten verblijven, heeft het recht op regelmatige basis, behalve in uitzonderlijke omstandigheden, persoonlijke betrekkingen en rechtstreekse contacten met beide ouders te onderhouden. Hiertoe, en in overeenstemming met de verplichting van de Staten die partij zijn krachtens artikel 9, eerste lid, eerbiedigen de Staten die partij zijn het recht van het kind en van zijn of haar ouders welk land ook, met inbegrip van het eigen land, te verlaten, en het eigen land binnen te gaan. Het recht welk land ook te verlaten is slechts onderworpen aan de beperkingen die bij de wet zijn voorzien en die nodig zijn ter bescherming van de nationale veiligheid, de openbare orde, de volksgezondheid of de goede zeden, of van de rechten en vrijheden van anderen, en verenigbaar zijn met de andere in dit Verdrag erkende rechten.

- **Artikel 11**

- 1. De Staten die partij zijn, nemen maatregelen ter bestrijding van de ongeoorloofde overbrenging van kinderen naar en het niet doen terugkeren van kinderen uit het buitenland.
- 2. Hiertoe bevorderen de Staten die partij zijn het sluiten van bilaterale of multilaterale overeenkomsten of het toetreden tot bestaande overeenkomsten.

- **Artikel 12**

- 1. De Staten die partij zijn, verzekeren het kind dat in staat is zijn of. haar eigen mening te vormen, het recht die mening vrijelijk te uiten in alle aangelegenheden die het kind

betreffen, waarbij aan de mening van het kind passend belang wordt gehecht in overeenstemming met zijn of haar leeftijd en rijpheid.

- 2. Hiertoe wordt het kind met name in de gelegenheid gesteld te worden gehoord in iedere gerechtelijke en bestuurlijke procedure die het kind betreft, hetzij rechtstreeks, hetzij door tussenkomst van een vertegenwoordiger of een daarvoor geschikte instelling, op een wijze die verenigbaar is met de procedureregels van het nationale recht.

- **Artikel 13**

- 1. Het kind heeft het recht op vrijheid van meningsuiting; dit recht omvat mede de vrijheid inlichtingen en denkbeelden van welke aard ook te vergaren, te ontvangen en door te geven, ongeacht landsgrenzen, hetzij mondeling, hetzij in geschreven of gedrukte vorm, in de vorm van kunst, of met behulp van andere media naar zijn of haar keuze.
- 2. De uitoefening van dit recht kan aan bepaalde beperkingen worden gebonden, doch alleen aan de beperkingen die bij de wet zijn voorzien en die nodig zijn:
 - a. voor de eerbiediging van de rechten of de goede naam van anderen; of
 - b. ter bescherming van de nationale veiligheid of van de openbare orde, de volksgezondheid of de goede zeden.

- **Artikel 14**

- 1. De Staten die partij zijn, eerbiedigen het recht van het kind op vrijheid van gedachte, geweten en godsdienst.
- 2. De Staten die partij zijn, eerbiedigen de rechten en plichten van de ouders en, indien van toepassing, van de wettige voogden, om het kind te leiden in de uitoefening van zijn of haar recht op een wijze die verenigbaar is met de zich ontwikkelende vermogens van het kind.
- 3. De vrijheid van een ieder zijn godsdienst of levensovertuiging tot uiting te brengen kan slechts in die mate worden beperkt als wordt voorgeschreven door de wet en noodzakelijk is ter bescherming van de openbare veiligheid, de openbare orde, de volksgezondheid of de goede zeden, of van de fundamentele rechten en vrijheden van anderen.

- **Artikel 15**

- 1. De Staten die partij zijn, erkennen de rechten van het kind op vrijheid van vereniging en vrijheid van vreedzame vergadering.
- 2. De uitoefening van deze rechten kan aan geen andere beperkingen worden onderworpen dan die welke in overeenstemming met de wet worden opgelegd en die in een democratische samenleving geboden zijn in het belang van de nationale veiligheid of

de openbare veiligheid, de openbare orde, de bescherming van de volksgezondheid of de goede zeden, of de bescherming van de rechten en vrijheden van anderen.

• **Artikel 16**

- 1. Geen enkel kind mag worden onderworpen aan willekeurige of onrechtmatige inmenging in zijn of haar privéleven, in zijn of haar gezinsleven, zijn of haar woning of zijn of haar correspondentie, noch aan enige onrechtmatige aantasting van zijn of haar eer en goede naam.
- 2. Het kind heeft recht op bescherming door de wet tegen zodanige inmenging of aantasting.

• **Artikel 17**

De Staten die partij zijn, erkennen de belangrijke functie van de massamedia en waarborgen dat het kind toegang heeft tot informatie en materiaal uit een verscheidenheid van nationale en internationale bronnen, in het bijzonder informatie en materiaal gericht op het bevorderen van zijn of haar sociale, psychische en morele welzijn en zijn of haar lichamelijke en geestelijke gezondheid. Hiertoe dienen de Staten die partij zijn:

- a. de massamedia aan te moedigen informatie en materiaal te verspreiden die tot sociaal en cultureel nut zijn voor het kind en in overeenstemming zijn met de strekking van artikel 29;
- b. internationale samenwerking aan te moedigen bij de vervaardiging, uitwisseling en verspreiding van dergelijke informatie en materiaal uit een verscheidenheid van culturele, nationale en internationale bronnen;
- c. de vervaardiging en verspreiding van kinderboeken aan te moedigen;
- d. de massamedia aan te moedigen in het bijzonder rekening te houden met de behoeften op het gebied van de taal van het kind dat tot een minderheid of tot de oorspronkelijke bevolking behoort;
- e. de ontwikkeling aan te moedigen van passende richtlijnen voor de bescherming van het kind tegen informatie en materiaal die schadelijk zijn voor zijn of haar welzijn, indachtig de bepalingen van de artikelen 13 en 18.

• **Artikel 18**

- 1. De Staten die partij zijn, doen alles wat in hun vermogen ligt om de erkenning te verzekeren van het beginsel dat beide ouders de gezamenlijke verantwoordelijkheid dragen voor de opvoeding en de ontwikkeling van het kind. Ouders of, al naar gelang het geval, wettige voogden, hebben de eerste verantwoordelijkheid voor de opvoeding en de ontwikkeling van het kind. Het belang van het kind is hun allereerste zorg.
- 2. Om de toepassing van de in dit Verdrag genoemde rechten te waarborgen en te bevorderen, verlenen de Staten die partij zijn passende bijstand aan ouders en wettige voogden bij de uitoefening van hun verantwoordelijkheden die de opvoeding van het kind

betreffen, en waarborgen zij de ontwikkeling van instellingen, voorzieningen en diensten voor kinderzorg.

- 3. De Staten die partij zijn, nemen alle passende maatregelen om te waarborgen dat kinderen van werkende ouders recht hebben op gebruikmaking van diensten en voorzieningen voor kinderzorg waarvoor zij in aanmerking komen.

• Artikel 19

- 1. De Staten die partij zijn, nemen alle passende wettelijke en bestuurlijke maatregelen en maatregelen op sociaal en opvoedkundig gebied om het kind te beschermen tegen alle vormen van lichamelijk of geestelijk geweld, letsel of misbruik, lichamelijke of geestelijke verwaarlozing of nalatige behandeling, mishandeling of exploitatie, met inbegrip van seksueel misbruik, terwijl het kind onder de hoede is van de ouder(s), wettige voogd(en) of iemand anders die de zorg voor het kind heeft.
- 2. Deze maatregelen ter bescherming dienen, indien van toepassing, doeltreffende procedures te omvatten voor de invoering van sociale programma's om te voorzien in de nodige ondersteuning van het kind en van degenen die de zorg voor het kind hebben, alsmede procedures voor andere vormen van voorkoming van en voor opsporing, melding, verwijzing, onderzoek, behandeling en follow-up van gevallen van kindermishandeling zoals hierboven beschreven, en, indien van toepassing, voor inschakeling van rechterlijke instanties.

• Artikel 20

- 1. Een kind dat tijdelijk of blijvend het verblijf in het gezin waartoe het behoort, moet missen, of dat men in zijn of haar eigen belang niet kan toestaan in het gezin te blijven, heeft recht op bijzondere bescherming en bijstand van staatswege.
- 2. De Staten die partij zijn, waarborgen, in overeenstemming met hun nationale recht, een andere vorm van zorg voor dat kind.
- 3. Deze zorg kan, onder andere, plaatsing in een pleeggezin omvatten, kafalah volgens het Islamitische recht, adoptie, of, indien noodzakelijk, plaatsing in geschikte instellingen voor kinderzorg. Bij het overwegen van oplossingen wordt op passende wijze rekening gehouden met de wenselijkheid van continuïteit in de opvoeding van het kind en met de etnische, godsdienstige en culturele achtergrond van het kind en met zijn of haar achtergrond wat betreft de taal.

• Artikel 21

De Staten die partij zijn en die de methode van adoptie erkennen en/of toestaan, waarborgen dat het belang van het kind daarbij de voornaamste overweging is, en:

- a. waarborgen dat de adoptie van een kind slechts wordt toegestaan mits daartoe bevoegde autoriteiten, in overeenstemming met de van toepassing zijnde wetten en procedures en op grond van alle van belang zijnde en betrouwbare gegevens, bepalen dat de adoptie kan worden toegestaan gelet op de verhoudingen van het kind met zijn of haar ouders, familieleden en wettige voogden, en mits, indien vereist, de betrokkenen, na volledig te zijn ingelicht, op grond van de adviezen die noodzakelijk worden geacht, daarmee hebben ingestemd;
- b. erkennen dat interlandelijke adoptie kan worden overwogen als andere oplossing voor de zorg voor het kind, indien het kind niet in een pleeg- of adoptiegezin kan worden geplaatst en op geen enkele andere passende wijze kan worden verzorgd in het land van zijn of haar herkomst;
- c. verzekeren dat voor het kind dat bij een interlandelijke adoptie is betrokken waarborgen en normen gelden die gelijkwaardig zijn aan die welke bestaan bij adoptie in het eigen land;
- d. nemen alle passende maatregelen om te waarborgen dat, in het geval van interlandelijke adoptie, de plaatsing niet leidt tot ongepast geldelijk voordeel voor de betrokkenen;
- e. bevorderen, wanneer passend, de verwezenlijking van de doeleinden van dit artikel door het aangaan van bilaterale of multilaterale regelingen of overeenkomsten, en spannen zich in om, in het kader daarvan, te waarborgen dat de plaatsing van het kind in een ander land wordt uitgevoerd door bevoegde autoriteiten of instellingen.

• **Artikel 22**

- 1. De Staten die partij zijn, nemen passende maatregelen om te waarborgen dat een kind dat de vluchtelingenstatus wil verkrijgen of dat in overeenstemming met het toepasselijke internationale of nationale recht en de toepasselijke procedures als vluchteling wordt beschouwd, ongeacht of het al dan niet door zijn of haar ouders of door iemand anders wordt begeleid, passende bescherming en humanitaire bijstand krijgt bij het genot van de van toepassing zijnde rechten beschreven in dit Verdrag en in andere internationale akten inzake de rechten van de mens of humanitaire akten waarbij de bedoelde Staten partij zijn.
- 2. Hiertoe verlenen de Staten die partij zijn, naar zij passend achten, hun medewerking aan alle inspanningen van de Verenigde Naties en andere bevoegde intergouvernementele organisaties of niet-gouvernementele organisaties die met de Verenigde Naties samenwerken, om dat kind te beschermen en bij te staan en de ouders of andere gezinsleden op te sporen van een kind dat vluchteling is, teneinde de nodige inlichtingen te verkrijgen voor hereniging van het kind met het gezin waartoe het behoort. In gevallen waarin geen ouders of andere familieleden kunnen worden gevonden, wordt aan het kind dezelfde bescherming verleend als aan ieder ander kind dat om welke reden ook, blijvend of tijdelijk het leven in een gezin moet ontberen, zoals beschreven in dit Verdrag.

• **Artikel 23**

- 1. De Staten die partij zijn, erkennen dat een geestelijk of lichamelijk gehandicapt kind een volwaardig en behoorlijk leven dient te hebben, in omstandigheden die de waardigheid van het kind verzekeren, zijn zelfstandigheid bevorderen en zijn actieve deelneming aan het gemeenschapsleven vergemakkelijken.
- 2. De Staten die partij zijn, erkennen het recht van het gehandicapte kind op bijzondere zorg, en stimuleren en waarborgen dat aan het daarvoor in aanmerking komende kind en degenen die verantwoordelijk zijn voor zijn of haar verzorging, afhankelijk van de beschikbare middelen, de bijstand wordt verleend die is aangevraagd en die passend is gezien de gesteldheid van het kind en de omstandigheden van de ouders of anderen die voor het kind zorgen.
- 3. Onder erkenning van de bijzondere behoeften van het gehandicapte kind, dient de in overeenstemming met het tweede lid geboden bijstand, wanneer mogelijk, gratis te worden verleend, rekening houdend met de financiële middelen van de ouders of anderen die voor het kind zorgen. Deze bijstand dient erop gericht te zijn te waarborgen dat het gehandicapte kind daadwerkelijk toegang heeft tot onderwijs, opleiding, voorzieningen voor gezondheidszorg en revalidatie, voorbereiding voor een beroep, en recreatiemogelijkheden, op een wijze die ertoe bijdraagt dat het kind een zo volledig mogelijke integratie in de maatschappij en persoonlijke ontwikkeling bereikt, met inbegrip van zijn of haar culturele en intellectuele ontwikkeling.
- 4. De Staten die partij zijn, bevorderen, in de geest van internationale samenwerking, de uitwisseling van passende informatie op het gebied van preventieve gezondheidszorg en van medische en psychologische behandeling van, en behandeling van functionele stoornissen bij, gehandicapte kinderen, met inbegrip van de verspreiding van en de toegang tot informatie betreffende revalidatiemethoden, onderwijs en beroepsopleidingen, met als doel de Staten die partij zijn, in staat te stellen hun vermogens en vaardigheden te verbeteren en hun ervaring op deze gebieden te verruimen. Wat dit betreft wordt in het bijzonder rekening gehouden met de behoeften van ontwikkelingslanden.

- **Artikel 24**

- 1. De Staten die partij zijn, erkennen het recht van het kind op het genot van de grootst mogelijke mate van gezondheid en op voorzieningen voor de behandeling van ziekte en het herstel van de gezondheid. De Staten die partij zijn, streven ernaar te waarborgen dat geen enkel kind zijn of haar recht op toegang tot deze voorzieningen voor gezondheidszorg wordt onthouden.
- 2. De Staten die partij zijn, streven de volledige verwezenlijking van dit recht na en nemen passende maatregelen, met name:
 - a. om baby- en kindersterfte te verminderen;
 - b. om de verlening van de nodige medische hulp en gezondheidszorg aan alle kinderen te waarborgen, met nadruk op de ontwikkeling van de eerste-lijnsgezondheidszorg;

- c. om ziekte, ondervoeding en slechte voeding te bestrijden, mede binnen het kader van de eerste-lijnsgezondheidszorg, door onder andere het toepassen van gemakkelijk beschikbare technologie en door het voorzien in voedsel met voldoende voedingswaarde en zuiver drinkwater, de gevaren en risico's van milieuverontreiniging in aanmerking nemend;
 - d. om passende pre- en postnatale gezondheidszorg voor moeders te waarborgen;
 - e. om te waarborgen dat alle geledingen van de samenleving, met name ouders en kinderen, worden voorgelicht over, toegang hebben tot onderwijs over, en worden gesteund in het gebruik van de fundamentele kennis van de gezondheid van en de voeding van kinderen, de voordelen van borstvoeding, hygiëne en sanitaire voorzieningen en het voorkomen van ongevallen;
 - f. om preventieve gezondheidszorg, begeleiding voor ouders, en voorzieningen voor en voorlichting over gezinsplanning te ontwikkelen.
- 3. De Staten die partij zijn, nemen alle doeltreffende en passende maatregelen teneinde traditionele gebruiken die schadelijk zijn voor de gezondheid van kinderen af te schaffen.
 - 4. De Staten die partij zijn, verbinden zich ertoe internationale samenwerking te bevorderen en aan te moedigen teneinde geleidelijk de algehele verwezenlijking van het in dit artikel erkende recht te bewerkstelligen. Wat dit betreft wordt in het bijzonder rekening gehouden met de behoeften van ontwikkelingslanden.

• **Artikel 25**

De Staten die partij zijn, erkennen het recht van een kind dat door de bevoegde autoriteiten uit huis is geplaatst ter verzorging, bescherming of behandeling in verband met zijn of haar lichamelijke of geestelijke gezondheid, op een periodieke evaluatie van de behandeling die het kind krijgt en van alle andere omstandigheden die verband houden met zijn of haar plaatsing.

• **Artikel 26**

- 1. De Staten die partij zijn, erkennen voor ieder kind het recht de voordelen te genieten van voorzieningen voor sociale zekerheid, met inbegrip van sociale verzekering, en nemen de nodige maatregelen om de algehele verwezenlijking van dit recht te bewerkstelligen in overeenstemming met hun nationale recht.
- 2. De voordelen dienen, indien van toepassing, te worden verleend, waarbij rekening wordt gehouden met de middelen en de omstandigheden van het kind en de personen die verantwoordelijk zijn voor zijn of haar onderhoud, alsmede iedere andere overweging die van belang is voor de beoordeling van een verzoek daartoe dat door of namens het kind wordt ingediend.

• **Artikel 27**

- 1. De Staten die partij zijn, erkennen het recht van ieder kind op een levensstandaard die toereikend is voor de lichamelijke, geestelijke, intellectuele, zedelijke en maatschappelijke ontwikkeling van het kind.
- 2. De ouder(s) of anderen die verantwoordelijk zijn voor het kind, hebben de primaire verantwoordelijkheid voor het waarborgen, naar vermogen en binnen de grenzen van hun financiële mogelijkheden, van de levensomstandigheden die nodig zijn voor de ontwikkeling van het kind.
- 3. De Staten die partij zijn, nemen, in overeenstemming met de nationale omstandigheden en met de middelen die hun ten dienste staan, passende maatregelen om ouders en anderen die verantwoordelijk zijn voor het kind te helpen dit recht te verwezenlijken, en voorzien, indien de behoefte daaraan bestaat, in programma's voor materiële bijstand en ondersteuning, met name wat betreft voeding, kleding en huisvesting.
- 4. De Staten die partij zijn, nemen alle passende maatregelen om het verhaal te waarborgen van uitkeringen tot onderhoud van het kind door de ouders of andere personen die de financiële verantwoordelijkheid voor het kind dragen, zowel binnen de Staat die partij is als vanuit het buitenland. Met name voor gevallen waarin degene die de financiële verantwoordelijkheid voor het kind draagt, in een andere Staat woont dan die van het kind, bevorderen de Staten die partij zijn de toetreding tot internationale overeenkomsten of het sluiten van dergelijke overeenkomsten, alsmede het treffen van andere passende regelingen.

- **Artikel 28**

- 1. De Staten die partij zijn, erkennen het recht van het kind op onderwijs, en teneinde dit recht geleidelijk en op basis van gelijke kansen te verwezenlijken, verbinden zij zich er met name toe:
 - a. primair onderwijs verplicht te stellen en voor iedereen gratis beschikbaar te stellen;
 - b. de ontwikkeling van verschillende vormen van voortgezet onderwijs aan te moedigen, met inbegrip van algemeen onderwijs en beroepsonderwijs, deze vormen voor ieder kind beschikbaar te stellen en toegankelijk te maken, en passende maatregelen te nemen zoals de invoering van gratis onderwijs en het bieden van financiële bijstand indien noodzakelijk;
 - c. met behulp van alle passende middelen hoger onderwijs toegankelijk te maken voor een ieder naar gelang zijn capaciteiten;
 - d. informatie over en begeleiding bij onderwijs- en beroepskeuze voor alle kinderen beschikbaar te stellen en toegankelijk te maken;
 - e. maatregelen te nemen om regelmatig schoolbezoek te bevorderen en het aantal kinderen dat de school vroegtijdig verlaat, te verminderen.
- 2. De Staten die partij zijn, nemen alle passende maatregelen om te verzekeren dat de wijze van handhaving van de discipline op scholen verenigbaar is met de menselijke waardigheid van het kind en in overeenstemming is met dit Verdrag.

- 3. De Staten die partij zijn, bevorderen en stimuleren internationale samenwerking in aangelegenheden die verband houden met onderwijs, met name teneinde bij te dragen tot de uitbanning van onwetendheid en analfabetisme in de gehele wereld, en de toegankelijkheid van wetenschappelijke en technische kennis en moderne onderwijsmethoden te vergroten. In dit opzicht wordt met name rekening gehouden met de behoeften van de ontwikkelingslanden.

- **Artikel 29**

- 1. De Staten die partij zijn, komen overeen dat het onderwijs aan het kind dient te zijn gericht op:
 - a. de zo volledig mogelijke ontplooiing van de persoonlijkheid, talenten en geestelijke en lichamelijke vermogens van het kind;
 - b. het bijbrengen van eerbied voor de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, en voor de in het [Handvest van de Verenigde Naties](#) vastgelegde beginselen;
 - c. het bijbrengen van eerbied voor de ouders van het kind, voor zijn of haar eigen culturele identiteit, taal en waarden, voor de nationale waarden van het land waar het kind woont, het land waar het is geboren, en voor andere beschavingen dan de zijne of hare;
 - d. de voorbereiding van het kind op een verantwoord leven in een vrije samenleving, in de geest van begrip, vrede, verdraagzaamheid, gelijkheid van geslachten, en vriendschap tussen alle volken, etnische, nationale en godsdienstige groepen en personen behorend tot de oorspronkelijke bevolking;
 - e. het bijbrengen van eerbied voor de natuurlijke omgeving.
- 2. Geen enkel gedeelte van dit artikel of van artikel 28 mag zo worden uitgelegd dat het de vrijheid aantast van individuele personen en rechtspersonen, onderwijsinstellingen op te richten en daaraan leiding te geven, evenwel altijd met inachtneming van de in het eerste lid van dit artikel vervatte beginselen, en van het vereiste dat het aan die instellingen gegeven onderwijs voldoet aan de door de Staat vastgestelde minimumnormen.

- **Artikel 30**

In die Staten waarin etnische of godsdienstige minderheden, taalminderheden of personen behorend tot de oorspronkelijke bevolking voorkomen, wordt het kind dat daartoe behoort niet het recht ontzegd te zamen met andere leden van zijn of haar groep zijn of haar cultuur te beleven, zijn of haar eigen godsdienst te belijden en ernaar te leven, of zich van zijn of haar eigen taal te bedienen.

- **Artikel 31**

- 1. De Staten die partij zijn, erkennen het recht van het kind op rust en vrije tijd, op deelneming aan spel en recreatieve bezigheden passend bij de leeftijd van het kind, en op vrije deelneming aan het culturele en artistieke leven.

- 2. De Staten die partij zijn, eerbiedigen het recht van het kind volledig deel te nemen aan het culturele en artistieke leven, bevorderen de verwezenlijking van dit recht, en stimuleren het bieden van passende en voor ieder gelijke kansen op culturele, artistieke en recreatieve bezigheden en vrijetijdsbesteding.

- **Artikel 32**

- 1. De Staten die partij zijn, erkennen het recht van het kind te worden beschermd tegen economische exploitatie en tegen het verrichten van werk dat naar alle waarschijnlijkheid gevaarlijk is of de opvoeding van het kind zal hinderen, of schadelijk zal zijn voor de gezondheid of de lichamelijke, geestelijke, intellectuele, zedelijke of maatschappelijke ontwikkeling van het kind.
- 2. De Staten die partij zijn, nemen wettelijke, bestuurlijke en sociale maatregelen en maatregelen op onderwijsterrein om de toepassing van dit artikel te waarborgen. Hiertoe, en de desbetreffende bepalingen van andere internationale akten in acht nemend, verbinden de Staten die partij zijn zich er in het bijzonder toe:
 - a. een minimumleeftijd of minimumleeftijden voor toelating tot betaald werk voor te schrijven;
 - b. voorschriften te geven voor een passende regeling van werktijden en arbeidsvoorwaarden;
 - c. passende straffen of andere maatregelen voor te schrijven ter waarborging van de daadwerkelijke uitvoering van dit artikel.

- **Artikel 33**

De Staten die partij zijn, nemen alle passende maatregelen, met inbegrip van wettelijke, bestuurlijke en sociale maatregelen en maatregelen op onderwijsterrein, om kinderen te beschermen tegen het illegale gebruik van verdovende middelen en psychotrope stoffen zoals omschreven in de desbetreffende internationale verdragen, en om inschakeling van kinderen bij de illegale produktie van en de sluikhandel in deze middelen en stoffen te voorkomen.

- **Artikel 34**

De Staten die partij zijn, verbinden zich ertoe het kind te beschermen tegen alle vormen van seksuele exploitatie en seksueel misbruik. Hiertoe nemen de Staten die partij zijn met name alle passende nationale, bilaterale en multilaterale maatregelen om te voorkomen dat:

- a. een kind ertoe wordt aangespoord of gedwongen deel te nemen aan onwettige seksuele activiteiten;
- b. kinderen worden geëxploiteerd in de prostitutie of andere onwettige seksuele praktijken;
- c. kinderen worden geëxploiteerd in pornografische voorstellingen en pornografisch materiaal.

- **Artikel 35**

De Staten die partij zijn, nemen alle passende nationale, bilaterale en multilaterale maatregelen ter voorkoming van de ontvoering of de verkoop van of van de handel in kinderen voor welk doel ook of in welke vorm ook.

- **Artikel 36**

De Staten die partij zijn, beschermen het kind tegen alle andere vormen van exploitatie die schadelijk zijn voor enig aspect van het welzijn van het kind.

- **Artikel 37**

De Staten die partij zijn, waarborgen dat:

- a. geen enkel kind wordt onderworpen aan foltering of aan een andere wrede, onmenselijke of ontterende behandeling of bestraffing. Doodstraf noch levenslange gevangenisstraf zonder de mogelijkheid van vrijlating wordt opgelegd voor strafbare feiten gepleegd door personen jonger dan achttien jaar;
- b. geen enkel kind op onwettige of willekeurige wijze van zijn of haar vrijheid wordt beroofd. De aanhouding, inhechtenisneming of gevangenneming van een kind geschiedt overeenkomstig de wet en wordt slechts gehanteerd als uiterste maatregel en voor de kortst mogelijke passende duur;
- c. ieder kind dat van zijn of haar vrijheid is beroofd, wordt behandeld met menselijkheid en met eerbied voor de waardigheid inherent aan de menselijke persoon, en zodanig dat rekening wordt gehouden met de behoeften van een persoon van zijn of haar leeftijd. Met name wordt ieder kind dat van zijn of haar vrijheid is beroofd, gescheiden van volwassenen tenzij het in het belang van het kind wordt geacht dit niet te doen, en heeft ieder kind het recht contact met zijn of haar familie te onderhouden door middel van correspondentie en bezoeken, behalve in uitzonderlijke omstandigheden;
- d. ieder kind dat van zijn of haar vrijheid is beroofd het recht heeft onverwijld te beschikken over juridische en andere passende bijstand, alsmede het recht de wettigheid van zijn vrijheidsberoving te betwisten ten overstaan van een rechter of een andere bevoegde, onafhankelijke en onpartijdige autoriteit, en op een onverwijld beslisting ten aanzien van dat beroep.

- **Artikel 38**

- 1. De Staten die partij zijn, verbinden zich ertoe eerbied te hebben voor en de eerbiediging te waarborgen van tijdens gewapende conflicten op hen van toepassing zijnde regels van internationaal humanitair recht die betrekking hebben op kinderen.
- 2. De Staten die partij zijn, nemen alle uitvoerbare maatregelen om te waarborgen dat personen jonger dan vijftien jaar niet rechtstreeks deelnemen aan vijandelijkheden.
- 3. De Staten die partij zijn, onthouden zich ervan personen jonger dan vijftien jaar in hun strijdkrachten op te nemen of in te lijven. Bij het opnemen of inlijven van personen die de

leeftijd van vijftien jaar hebben bereikt, maar niet de leeftijd van achttien jaar, streven de Staten die partij zijn ernaar voorrang te geven aan diegenen die het oudste zijn.

- 4. In overeenstemming met hun verplichtingen krachtens het internationale humanitaire recht om de burgerbevolking te beschermen in gewapende conflicten, nemen de Staten die partij zijn alle uitvoerbare maatregelen ter waarborging van de bescherming en de verzorging van kinderen die worden getroffen door een gewapend conflict.

- **Artikel 39**

De Staten die partij zijn, nemen alle passende maatregelen ter bevordering van het lichamelijk en geestelijk herstel en de herintegratie in de maatschappij van een kind dat het slachtoffer is van: welke vorm ook van verwaarlozing, exploitatie of misbruik; foltering of welke andere vorm ook van wrede, onmenselijke of onterende behandeling of bestraffing; of gewapende conflicten. Dit herstel en deze herintegratie vinden plaats in een omgeving die bevorderlijk is voor de gezondheid, het zelfrespect en de waardigheid van het kind.

- **Artikel 40**

- 1. De Staten die partij zijn, erkennen het recht van ieder kind dat wordt verdacht van, vervolgd wegens of veroordeeld terzake van het begaan van een strafbaar feit, op een wijze van behandeling die geen afbreuk doet aan het gevoel van waardigheid en eigenwaarde van het kind, die de eerbied van het kind voor de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden van anderen vergroot, en waarbij rekening wordt gehouden met de leeftijd van het kind en met de wenselijkheid van het bevorderen van de herintegratie van het kind en van de aanvaarding door het kind van een opbouwende rol in de samenleving.
- 2. Hiertoe, en met inachtneming van de desbetreffende bepalingen van internationale akten, waarborgen de Staten die partij zijn met name dat:
 - a. geen enkel kind wordt verdacht van, vervolgd wegens of veroordeeld terzake van het begaan van een strafbaar feit op grond van enig handelen of nalaten dat niet volgens het nationale of internationale recht verboden was op het tijdstip van het handelen of nalaten;
 - b. ieder kind dat wordt verdacht van of vervolgd wegens het begaan van een strafbaar feit, ten minste de volgende garanties heeft:
 - (i) dat het voor onschuldig wordt gehouden tot zijn of haar schuld volgens de wet is bewezen;
 - (ii) dat het onverwijld en rechtstreeks in kennis wordt gesteld van de tegen hem of haar ingebrachte beschuldigingen, indien van toepassing door tussenkomst van zijn of haar ouders of wettige voogd, en dat het juridische of andere passende bijstand krijgt in de voorbereiding en het voeren van zijn of haar verdediging;
 - (iii) dat de aangelegenheid zonder vertraging wordt beslist door een bevoegde, onafhankelijke en onpartijdige autoriteit of rechterlijke instantie in een eerlijke behandeling overeenkomstig de wet, in aanwezigheid van

een rechtskundige of anderszins deskundige raadsman of -vrouw, en, tenzij dit wordt geacht niet in het belang van het kind te zijn, met name gezien zijn of haar leeftijd of omstandigheden, in aanwezigheid van zijn of haar ouders of wettige voogden;

- (iv) dat het er niet toe wordt gedwongen een getuigenis af te leggen of schuld te bekennen; dat het getuigen à charge kan ondervragen of doen ondervragen en dat het de deelneming en ondervraging van getuigen à decharge op gelijke voorwaarden kan doen geschieden;
 - (v) indien het schuldig wordt geacht aan het begaan van een strafbaar feit, dat dit oordeel en iedere maatregel die dientengevolge wordt opgelegd, opnieuw wordt beoordeeld door een hogere bevoegde, onafhankelijke en onpartijdige autoriteit of rechterlijke instantie overeenkomstig de wet;
 - (vi) dat het kind kosteloze bijstand krijgt van een tolk indien het de gebruikte taal niet verstaat of spreekt;
 - (vii) dat zijn of haar privéleven volledig wordt geëerbiedigd tijdens alle stadia van het proces.
- 3. De Staten die partij zijn, streven ernaar de totstandkoming te bevorderen van wetten, procedures, autoriteiten en instellingen die in het bijzonder bedoeld zijn voor kinderen die worden verdacht van, vervolgd wegens of veroordeeld terzake van het begaan van een strafbaar feit, en, in het bijzonder:
 - a. de vaststelling van een minimumleeftijd onder welke kinderen niet in staat worden geacht een strafbaar feit te begaan;
 - b. de invoering, wanneer passend en wenselijk, van maatregelen voor de handelwijze ten aanzien van deze kinderen zonder dat men zijn toevlucht neemt tot gerechtelijke stappen, mits de rechten van de mens en de wettelijke garanties volledig worden geëerbiedigd.
 - 4. Een verscheidenheid van regelingen, zoals rechterlijke bevelen voor zorg, begeleiding en toezicht; adviezen; jeugdreclassering; pleegzorg; programma's voor onderwijs en beroepsopleiding en andere alternatieven voor institutionele zorg dient beschikbaar te zijn om te verzekeren dat de handelwijze ten aanzien van kinderen hun welzijn niet schaadt en in de juiste verhouding staat zowel tot hun omstandigheden als tot het strafbare feit.

• Artikel 41

Geen enkele bepaling van dit Verdrag tast bepalingen aan die meer bijdragen tot de verwezenlijking van de rechten van het kind en die zijn vervat in:

- a. het recht van een Staat die partij is; of
- b. het in die Staat geldende internationale recht.

• DEEL II

• Artikel 42

De Staten die partij zijn, verbinden zich ertoe de beginselen en de bepalingen van dit Verdrag op passende en doeltreffende wijze algemeen bekend te maken, zowel aan volwassenen als aan kinderen.

• **Artikel 43**

- 1. Ter beoordeling van de voortgang die de Staten die partij zijn, boeken bij het nakomen van de in dit Verdrag aangegane verplichtingen, wordt een Comité voor de Rechten van het Kind ingesteld, dat de hieronder te noemen functies uitoefent.
- 2. Het Comité bestaat uit achttien deskundigen van hoog zedelijk aanzien en met erkende bekwaamheid op het gebied dat dit Verdrag bestrijkt. De leden van het Comité worden door de Staten die partij zijn, gekozen uit hun onderdanen, en treden op in hun persoonlijke hoedanigheid, waarbij aandacht wordt geschonken aan een evenredige geografische verdeling, alsmede aan de vertegenwoordiging van de voornaamste rechtsstelsels.
- 3. De leden van het Comité worden bij geheime stemming gekozen van een lijst van personen die zijn voorgedragen door de Staten die partij zijn. Iedere Staat die partij is, mag één persoon voordragen, die onderdaan van die Staat is.
- 4. De eerste verkiezing van het Comité wordt niet later gehouden dan zes maanden na de datum van inwerkingtreding van dit Verdrag, en daarna iedere twee jaar. Ten minste vier maanden vóór de datum waarop een verkiezing plaatsvindt, richt de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties aan de Staten die partij zijn een schriftelijk verzoek hun voordrachten binnen twee maanden in te dienen. De Secretaris-Generaal stelt vervolgens een alfabetische lijst op van alle aldus voorgedragen personen, onder aanduiding van de Staten die partij zijn die hen hebben voorgedragen, en legt deze voor aan de Staten die partij zijn bij dit Verdrag.
- 5. De verkiezingen worden gehouden tijdens vergaderingen van de Staten die partij zijn, belegd door de Secretaris-Generaal, ten hoofdkantore van de Verenigde Naties. Tijdens die vergaderingen, waarvoor twee derde van de Staten die partij zijn het quorum vormen, zijn degenen die in het Comité worden gekozen die voorgedragen personen die het grootste aantal stemmen op zich verenigen alsmede een absolute meerderheid van de stemmen van de aanwezige vertegenwoordigers van de Staten die partij zijn en die hun stem uitbrengen.
- 6. De leden van het Comité worden gekozen voor een ambtstermijn van vier jaar. Zij zijn herkiesbaar indien zij opnieuw worden voorgedragen. De ambtstermijn van vijf van de leden die bij de eerste verkiezing zijn gekozen, loopt na twee jaar af; onmiddellijk na de eerste verkiezing worden deze vijf leden bij loting aangewezen door de Voorzitter van de vergadering.
- 7. Indien een lid van het Comité overlijdt of aftreedt of verklaart om welke andere reden ook niet langer de taken van het Comité te kunnen vervullen, benoemt de Staat die partij

is die het lid heeft voorgedragen een andere deskundige die onderdaan van die Staat is om de taken te vervullen gedurende het resterende gedeelte van de ambtstermijn, onder voorbehoud van de goedkeuring van het Comité.

- 8. Het Comité stelt zijn eigen huishoudelijk reglement vast.
- 9. Het Comité kiest zijn functionarissen voor een ambtstermijn van twee jaar.
- 10. De vergaderingen van het Comité worden in de regel gehouden ten hoofdkantore van de Verenigde Naties of op iedere andere geschikte plaats, te bepalen door het Comité. Het Comité komt in de regel eens per jaar bijeen. De duur van de vergaderingen van het Comité wordt vastgesteld en, indien noodzakelijk, herzien door een vergadering van de Staten die partij zijn bij dit Verdrag, onder voorbehoud van de goedkeuring van de Algemene Vergadering.
- 11. De Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties stelt de nodige medewerkers en faciliteiten beschikbaar voor de doeltreffende uitoefening van de functies van het Comité krachtens dit Verdrag.
- 12. Met de goedkeuring van de Algemene Vergadering ontvangen de leden van het krachtens dit Verdrag ingesteld Comité emolumenten uit de middelen van de Verenigde Naties op door de Algemene Vergadering vast te stellen voorwaarden.

• **Artikel 44**

- 1. De Staten die partij zijn, nemen de verplichting op zich aan het Comité, door tussenkomst van de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties, verslag uit te brengen over de door hen genomen maatregelen die uitvoering geven aan de in dit Verdrag erkende rechten, alsmede over de vooruitgang die is geboekt ten aanzien van het genot van die rechten:
 - a. binnen twee jaar na de inwerkingtreding van het Verdrag voor de betrokken Staat die partij is;
 - b. vervolgens iedere vijf jaar.
- 2. In de krachtens dit artikel opgestelde rapporten dienen de factoren en eventuele moeilijkheden te worden aangegeven die van invloed zijn op de nakoming van de verplichtingen krachtens dit Verdrag. De rapporten bevatten ook voldoende gegevens om het Comité een goed inzicht te verschaffen in de toepassing van het Verdrag in het desbetreffende land.
- 3. Een Staat die partij is die een uitvoerig eerste rapport aan het Comité heeft overgelegd, behoeft in de volgende rapporten die deze Staat in overeenstemming met het eerste lid, letter b, overlegt, basisgegevens die eerder zijn verstrekt, niet te herhalen.
- 4. Het Comité kan Staten die partij zijn verzoeken om nadere gegevens die verband houden met de toepassing van het Verdrag.

- 5. Het Comité legt aan de Algemene Vergadering, door tussenkomst van de Economische en Sociale Raad, iedere twee jaar rapporten over aangaande zijn werkzaamheden.
- 6. De Staten die partij zijn, dragen er zorg voor dat hun rapporten algemeen beschikbaar zijn in hun land.

- **Artikel 45**

Teneinde de daadwerkelijke toepassing van het Verdrag te bevorderen en internationale samenwerking op het gebied dat het Verdrag bestrijkt, aan te moedigen:

- a. hebben de gespecialiseerde organisaties, het Kinderfonds van de Verenigde Naties en andere organen van de Verenigde Naties het recht vertegenwoordigd te zijn bij het overleg over de toepassing van die bepalingen van dit Verdrag welke binnen de werkingssfeer van hun mandaat vallen. Het Comité kan de gespecialiseerde organisaties, het Kinderfonds van de Verenigde Naties en andere bevoegde instellingen die zij passend acht, uitnodigen deskundig advies te geven over de toepassing van het Verdrag op gebieden die binnen de werkingssfeer van hun onderscheiden mandaten vallen. Het Comité kan de gespecialiseerde organisaties, het Kinderfonds van de Verenigde Naties en andere organen van de Verenigde Naties uitnodigen rapporten over te leggen over de toepassing van het Verdrag op gebieden waarop zij werkzaam zijn;
- b. doet het Comité, naar hij passend acht, aan de gespecialiseerde organisaties, het Kinderfonds van de Verenigde Naties en andere bevoegde instellingen, alle rapporten van Staten die partij zijn, toekomen die een verzoek bevatten om, of waaruit een behoefte blijkt aan, technisch advies of technische ondersteuning, vergezeld van eventuele opmerkingen en suggesties van het Comité aangaande deze verzoeken of deze gebleken behoefte;
- c. kan het Comité aan de Algemene Vergadering aanbevelen de Secretaris-Generaal te verzoeken namens het Comité onderzoeken te doen naar specifieke thema's die verband houden met de rechten van het kind;
- d. kan het Comité suggesties en algemene aanbevelingen doen gebaseerd op de ingevolge de artikelen 44 en 45 van dit Verdrag ontvangen gegevens. Deze suggesties en algemene aanbevelingen worden aan iedere betrokken Staat die partij is, toegezonden, en medegedeeld aan de Algemene Vergadering, vergezeld van eventuele commentaren van de Staten die partij zijn.

- **DEEL III**

- **Artikel 46**

Dit Verdrag staat open voor ondertekening door alle Staten.

- **Artikel 47**

Dit Verdrag dient te worden bekrachtigd. De akten van bekrachtiging worden nedergelegd bij de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties.

- **Artikel 48**

Dit Verdrag blijft open voor toetreding door iedere Staat. De akten van toetreding worden nedergelegd bij de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties.

- **Artikel 49**

- 1. Dit Verdrag treedt in werking op de dertigste dag die volgt op de datum van nederlegging bij de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties van de twintigste akte van bekrachtiging of toetreding.
- 2. Voor iedere Staat die dit Verdrag bekrachtigt of ertoe toetreedt na de nederlegging van de twintigste akte van bekrachtiging of toetreding, treedt het Verdrag in werking op de dertigste dag na de nederlegging door die Staat van zijn akte van bekrachtiging of toetreding.

- **Artikel 50**

- 1. Iedere Staat die partij is, kan een wijziging voorstellen en deze indienen bij de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties. De Secretaris-Generaal deelt de voorgestelde wijziging vervolgens mede aan de Staten die partij zijn, met het verzoek hem te berichten of zij een conferentie van Staten die partij zijn, verlangen teneinde de voorstellen te bestuderen en in stemming te brengen. Indien, binnen vier maanden na de datum van deze mededeling, ten minste een derde van de Staten die partij zijn een dergelijke conferentie verlangt, roept de Secretaris-Generaal de vergadering onder auspiciën van de Verenigde Naties bijeen. Iedere wijziging die door een meerderheid van de ter conferentie aanwezige Staten die partij zijn en die hun stem uitbrengen, wordt aangenomen, wordt ter goedkeuring voorgelegd aan de Algemene Vergadering
- 2. Een wijziging die in overeenstemming met het eerste lid van dit artikel wordt aangenomen, treedt in werking wanneer zij is goedgekeurd door de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties en is aanvaard door een meerderheid van twee derde van de Staten die partij zijn.
- 3. Wanneer een wijziging in werking treedt, is zij bindend voor de Staten die partij zijn die haar hebben aanvaard, terwijl de andere Staten die partij zijn gebonden zullen blijven door de bepalingen van dit Verdrag en door iedere voorgaande wijziging die zij hebben aanvaard.

- **Artikel 51**

- 1. De Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties ontvangt de teksten van de voorbehouden die de Staten op het tijdstip van bekrachtiging of toetreding maken, en stuurt deze rond aan alle Staten.

- 2. Een voorbehoud dat niet verenigbaar is met doel en strekking van dit Verdrag is niet toegestaan.
- 3. Een voorbehoud kan te allen tijde worden ingetrokken door een daartoe strekkende mededeling gericht aan de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties, die vervolgens alle Staten hiervan in kennis stelt. Deze mededeling wordt van kracht op de datum van ontvangst door de Secretaris-Generaal.

- **Artikel 52**

Een Staat die partij is, kan dit Verdrag opzeggen door een schriftelijke mededeling aan de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties. De opzegging wordt van kracht één jaar na de datum van ontvangst van de mededeling door de Secretaris-Generaal.

- **Artikel 53**

De Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties wordt aangewezen als de depositaris van dit Verdrag.

- **Artikel 54**

Het oorspronkelijke exemplaar van dit Verdrag, waarvan de Arabische, de Chinese, de Engelse, de Franse, de Russische en de Spaanse tekst gelijkelijk authentiek zijn, wordt nedergelegd bij de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties.

- TEN BLIJKE WAARVAN de ondertekenende gevolmachtigden, daartoe behoorlijk gemachtigd door hun onderscheiden Regeringen, dit Verdrag hebben ondertekend.

Bijlage II: Lijst van geïnterviewden

Kinderrechters werkzaam bij het Hof van Justitie,

Jeugdofficier bij het Openbare Ministerie,

Coördinator en docenten FO en praktijkopleidingen te JJIC,

Coördinator en docenten VSBO opleiding te JJIC,

Directeur van de JJIC,

Pedagogisch coördinator van de JJIC,

Maatschappelijk Werkster bij de JJIC.

Bijlage III: Lijst van Geraadpleegde Documenten

- Wetboek van Strafvordering van Curaçao;
- Wetboek van Strafrecht van Curaçao;
- Implementatieplan Justitiële Jeugd inrichting 2011 – 2014;
- ministeriele beschikking van 9 december 2013 nr. 2013/045356;
- Justitieel jeugdbeleidsplan “Een sluitende justitiële jeugdketen”, 30 juni 2010;
- Jaarplan JJI 2014;
- Masterplan JJIC 2014;
- Jaarverslag 2012 JJIC;
- Jaarverslag 2013 JJIC;
- Brochure “edukashon, e mihó regalo” van de JJI;
- Internationaal verdrag inzake de rechten van het kind;
- Opzet en plan van aanpak bestrijding en preventie jeugdcriminaliteit;
- Verslag Evaluatieonderzoek Rechtshandhaving. De keten is zo sterk als de zwakste schakel, Mr. S.F.C. Camelia-Römer et al.